

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

**PRODUKCJA
I HANDEL ZAGRANICZNY
PRODUKTAMI ROLNYMI
W 2011 R.**

**PRODUCTION
AND FOREIGN TRADE
OF AGRICULTURAL PRODUCTS
IN 2011**

**Statistical
Information
and Elaborations**

**Informacje
i opracowania
statystyczne**

Warszawa 2012

Opracowanie publikacji

GUS, Departament Rolnictwa

kierujący

Artur Łączyński –
dyrektor Departamentu Rolnictwa

opracowanie

Jakub Rutka -
starszy specjalista w Wydziale
Bilansów i Rachunków
Ekonomicznych Rolnictwa

Projekt okładki

Zakład Wydawnictw Statystycznych

ISSN 1507-9449

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Opracowanie “Produkcja i handel zagraniczny produktami rolnymi w 2011 r.” jest publikacją, w której syntetycznie ujęto informacje o produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi.

Publikacja składa się z 4 części: uwag metodologicznych, uwag analitycznych, części tabelarycznej i aneksu z wykresami. W uwagach metodologicznych omówiono podstawowe definicje, pojęcia oraz grupowanie produktów i wyrobów. Ze względu na szeroki zakres prezentowanych danych ograniczono się do podstawowych pojęć. W uwagach analitycznych przedstawiono krótką analizę zmian zachodzących w poziomie produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym w latach 2009-2011, z uwzględnieniem wybranych grup produktów rolnych. W części tabelarycznej zaprezentowano informacje w ujęciu wartościowym i ilościowym o produkcji rolniczej, produkcji wyrobów przemysłu spożywczego, podaży, spożyciu oraz imporcie i eksporcie produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Zaprezentowano również dane o imporcie i eksporcie tych produktów według grup krajów.

Publikacja została opracowana w Departamencie Rolnictwa i przy wykorzystaniu materiałów uzyskanych z Departamentu Produkcji i Departamentu Handlu i Usług.

Dyrektor
Departamentu Rolnictwa
Artur Łączyński

Warszawa, listopad 2012 r.

PREFACE

The publication “Production and foreign trade of agricultural products in 2011” is a publication in which synthetic information on production, manufacturing and foreign trade of agricultural products was included.

This publication consists of four parts: methodological notes, analytical notes, a tabular part and annex with graphs. In the methodological notes the basic definitions, terms and groupings of products and goods were described. Due to the wide scope of the data presented the description was limited to the basic terms. In the analytical notes a short analysis of changes in production, manufacturing and foreign trade in the years 2009-2011 is presented, including selected groups of agricultural products. In the tabular part information was presented in terms of value and quantity, relating to agricultural output, food products, supply, consumption, imports and exports of products of plant and animal origin. The data on imports and exports were also presented according to groups of countries.

This publication has been elaborated in the Agriculture Division by use information from the Production Division and from Trade and Services Division.

Director of the Agriculture Division

Artur Łączyński

Warsaw, November 2012

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tab.	Str.
Przedmowa	x	3
<i>Preface</i>		
Spis treści	x	5
<i>Contents</i>		
Uwagi metodologiczne	x	8
<i>Methodological notes</i>		
Uwagi analityczne	x	18
<i>Analytical notes</i>		

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABLE PART

Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	1	29
<i>Agricultural output (current prices)</i>		
Globalna i towarowa produkcja roślinna (ceny bieżące)	2	29
<i>Gross and market crop output (current prices)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów roślinnych	3	30
<i>Average prices of major crops</i>		
Zbiory głównych ziemiopłodów	4	31
<i>Crops production</i>		
Skup ważniejszych produktów roślinnych	5	31
<i>Procurement of major crops</i>		
Przychód i rozchód zbóż podstawowych i ziemniaków	6	31
<i>Resource and use of basic cereals and potatoes</i>		
Przychód i rozchód warzyw i owoców	7	32
<i>Resource and use of vegetables and fruit</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego (ceny bieżące)	8	32
<i>Value of sold production of food industry products (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia roślinnego)	9	33
<i>Production of major food industry products (plant – origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego)	10	33
<i>Supply of major consumer goods (plant – origin)</i>		
Import i eksport produktów pochodzenia roślinnego według sekcji i działów nomenklatury CN	11	34
<i>Import and export of plant-based products by sections and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia roślinnego) według nomenklatury CN	12	35
<i>Import and export of major plant – origin agricultural products by CN nomenclature</i>		
Spżycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego) na 1 mieszkańca	13	35
<i>Consumption of selected consumer goods (plant – origin) per capita</i>		
Globalna i towarowa produkcja zwierzęca (ceny bieżące)	14	36
<i>Gross and market animal output (current prices)</i>		

Produkcja ważniejszych produktów (pochodzenia zwierzęcego)	15	36
<i>Production of major products (animal – origin)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów zwierzęcych	16	37
<i>Average prices of major animal products</i>		
Skup ważniejszych produktów zwierzęcych	17	38
<i>Procurement of major animal products</i>		
Produkcja, import, eksport i spożycie mięsa, tłuszczów i podrobów	18	38
<i>Production, import, export and consumption of meat, fats and pluck</i>		
Przychód i rozchód mleka	19	40
<i>Resource and use of milk</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego (ceny bieżące)	20	40
<i>Value of sold production of food industry products (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia zwierzęcego)	21	41
<i>Production of major food industry products (animal – origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego)	22	42
<i>Supply of major consumer goods (animal – origin)</i>		
Import i eksport zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego według sekcji i działów nomenklatury CN	23	42
<i>Import and export of livestock and animal products by section and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia zwierzęcego) według nomenklatury CN	24	43
<i>Import and export of selected animal – origin agricultural products according to CN nomenclature</i>		
Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego) na 1 mieszkańca	25	43
<i>Consumption of selected consumer goods (animal – origin) per capita</i>		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	26	44
<i>Retail sales (current prices)</i>		
Obroty handlu zagranicznego wyrobami przemysłu spożywczego i produktami rolnictwa (ceny bieżące)	27	44
<i>Foreign trade turnover of agricultural and consumption products (current prices)</i>		
Import i eksport tłuszczów, olejów i przetworów spożywczych według sekcji i działów nomenklatury CN	28	45
<i>Import and export of fats, oils and prepared foodstuff products by section and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport żywności i zwierząt żywych według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	29	46
<i>Import and export of food and live animals by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		
Import i eksport napojów i tytoniu według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	30	47
<i>Import and export of beverages and tobacco by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		

ANEKS

ANNEX

	Wykres	Str.
Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	1	48
<i>Agricultural output (current prices)</i>		
Struktura towarowej produkcji roślinnej w 2010 r.(ceny bieżące)	2	48
<i>Structure market crop output in 2010 (current prices)</i>		
Struktura towarowej produkcji roślinnej w 2011 r. (ceny bieżące)	3	49
<i>Structure market crop output in 2011 (current proces)</i>		
Udział skupu w zbiorach głównych ziemiopłodów	4	49
<i>Participation procurement of crops production</i>		
Udział importu i eksportu w bilansie podstawowych produktów roślinnych w latach 2009-2011	5	50
<i>Participation import and export in balance of basic crops in 2009-2011</i>		
Spożycie podstawowych produktów roślinnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	6	50
<i>Consumption of basic (plant – origin) per capita</i>		
Obroty handlu zagranicznego wyrobami przemysłu spożywczego i produktami rolnictwa (ceny bieżące)	7	51
<i>Foreign trade turnover of agricultural and consumption products (current prices)</i>		
Wartość importu, eksportu i saldo przetworów przemysłowych	8	51
<i>Value of import, export and balance of industry products</i>		
Struktura towarowej produkcji zwierzęcej (ceny bieżące)	9	52
<i>Structure market animal output (current prices)</i>		
Spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego w przeliczeniu na 1 mieszkańca	10	52
<i>Consumption consumer goods (animal – origin) per capita</i>		
Import i eksport żywności i zwierząt żywych według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	11	53
<i>Import and export of food and live animals by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		
Import i eksport napojów i tytoniu według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	12	53
<i>Import and export of beverages and tobacco by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		

UWAGI METODOLOGICZNE

Zamieszczone w publikacji informacje dotyczące **działalności rolniczej** w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności do której są zaliczane, opracowano **metodą rodzaju działalności**.

Produkcję rolniczą scharakteryzowano za pomocą podstawowych mierników, tj. globalnej produkcji rolniczej końcowej i towarowej.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nie przetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego) do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie, drób, kozy i króliki.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Od 2004 r. w produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw m. in.: chmielu, tytoniu, zbóż, roślin oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na paszę.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej przyjęto:

w cenach bieżących:

- dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich ceny skupu płacone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług),
- dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach,
- dla zużycia produkcyjnego i zapasów produktów roślinnych – ceny skupu pomniejszone o 5%;

w cenach stałych:

- ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2011 r. – z lat 2010 i 2011.

Wielkość **produkcji** zarówno **roślinnej** jak i **zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych oraz szacunków.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów rolnych.

W publikacji prezentowane są dane o skupie:

- **zbóż podstawowych** dotyczą dostaw pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyta do punktów skupu, a także do mieszalni pasz, gorzelni,
- **ziemniaków** – dotyczą dostaw do punktów skupu, jak również dostaw do zakładów przetwórstwa przemysłowego (gorzelni, płatkarni, suszarni) i spożywczego,
- **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Dane o ilości i wartości **produkcji wyrobów przemysłu spożywczego** zamieszczone w publikacji **opracowane zostały metodą wyrobów**.

Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wartość produkcji sprzedanej wykazana jest w cenach bazowych, tj. bez należnego podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, a łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług.

Ceny bieżące są to ceny faktycznie uzyskiwane przez przedsiębiorstwa w transakcjach sprzedaży z bezpośrednimi odbiorcami za wykonanie dostaw wyrobów, robót lub usług i uwidocznione w fakturach.

Dane o ilości produkcji obejmują produkcję wyrobów gotowych przeznaczonych na sprzedaż, jak również do dalszego przerobu wewnątrz przedsiębiorstwa, wytwarzanych z surowca własnego lub powierzono. Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Grupowania wyrobów dokonano według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), opracowanej na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr. 207, poz. 1293).

Począwszy od 1 maja 2004 r., tj. od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, funkcjonują dwa systemy **statystyki obrotów handlu zagranicznego** oparte na źródłach informacji:

- deklaracji INTRASTAT w zakresie wymiany towarowej z państwami członkowskimi UE,
- deklaracji EXTRASTAT w zakresie obrotów realizowanych z krajami nie będącymi członkami UE,
- alternatywne źródła danych wykorzystywane od 1 stycznia 2006 r. do rejestracji obrotów tzw. „towarami specyficznymi”, tj. energią elektryczną, gazem ziemnym, produktami morskimi, militarnymi.

Dane otrzymane z tych źródeł tworzą jednolity zbiór statystyki handlu zagranicznego, która opiera się na metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Statystyka handlu zagranicznego nie obejmuje swym zakresem:

- usług, z wyjątkiem towarów dostarczonych w celu uszlachetniania i po uszlachetnieniu,
- towarów będących przedmiotem tranzytu,
- towarów umieszczonych czasowo w składach celnych i wolnych obszarach celnych (WOC),
- towarów dopuszczonych czasowo do obrotu, poza obrotem uszlachetniającym,
- środków płatniczych i papierów wartościowych,
- towarów przeznaczonych dla placówek dyplomatycznych,
- złota monetarnego.

Wartość importu została wykazana na warunkach **cif** port polski lub **franco** granica polska, tzn. łącznie z kosztami transportu i ubezpieczenia do granicy polskiej. **Wartość eksportu** została podana na bazie **fob**, tj. na warunkach franco granica lub **fob** port kraju dostawcy.

Dane dotyczące obrotów według grup krajów oraz poszczególnych krajów wykazano:

- w imporcie – według kraju pochodzenia,
- w eksporcie – według kraju przeznaczenia.

Za **kraj pochodzenia** uważa się kraj, w którym towar został wytworzony, obrobiony lub przerobiony i w tym stanie nadszedł do polskiego obszaru celnego. Za **kraj przeznaczenia** przyjmuje się kraj konsumpcji, tj. kraj, w którym towar zostanie ostatecznie zużyty.

W publikacji zaprezentowano dane o obrotach handlu zagranicznego według następujących grup krajów:

- **Unia Europejska**, tj. Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja wraz z Monako i departamentami zamorskimi (Reunion, Gwadelupą, Martyniką, Gujaną Francuską), Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy;
- **Europa Środkowo-Wschodnia**, tj. Albania, Białoruś, Chorwacja, Mołdawia, Rosja i Ukraina,
- **EFTA**, tj. Islandia, Liechtenstein, Norwegia wraz ze Svalbard i Jan Mayen, Szwajcaria.

Wartość importu i eksportu podano w złotych. Przeliczenia ze złotych na waluty obce dokonano według średniorocznego kursu walut, wyliczonego i ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

Dla potrzeb niniejszej publikacji, uwzględniając nomenklaturę CN, podzielono produkty w obrotach handlu zagranicznego na:

- towary rolno-spożywcze pochodzenia roślinnego,
- towary rolno-spożywcze pochodzenia zwierzęcego,
- tłuszcze, oleje i przetwory spożywcze, które są towarami zarówno pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego.

Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne zawarte są w rocznikach branżowych – w Roczniku Statystycznym Przemysłu, Roczniku Statystycznym Handlu Zagranicznego i Roczniku Statystycznym Rolnictwa.

Uwaga!

- ◆ *Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych Przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.*
- ◆ *Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca w zakresie spożycia niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego i zwierzęcego) przyjęto następującą metodologię: produkcja powiększona o import, pomniejszona o eksport oraz o ubytki i straty produktów rolnych u producentów i w obrocie, z uwzględnieniem zmiany stanu zapasów u producentów i w jednostkach handlowych. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.*

METHODOLOGICAL NOTES

Information contained in this publication regards **agricultural activity in the area of crop and animal production** conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev.1 in which they are included. The data were compiled by means of **the kind-of-activity method**.

Agricultural production is characterized by basic indicators, i.e.: gross output (final and market output).

Gross agricultural output includes:

- **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses, poultry, goat and rabbit.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not account products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Since 2004 value of agricultural output (gross agricultural output, final agricultural output, agricultural market output) was increased by subsidies to products. Subsidies included among others: hop, tobacco, cereals, oil plants, pulses and plants designated for feeds.

The following prices were assumed for calculating agricultural output:

in current prices:

- for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers (excluding value added tax),
- for market sales — prices received by farmers at marketplaces,
- for production consumption and stocks of products of plant origin — purchase prices less 5%;

in constant prices:

- *current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2011 – the prices from 2010 and 2011 are assumed.*

*Data regarding **crop** and **animal output** were compiled on the basis of reporting, sample surveys results and estimates.*

*Data on production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

*Information on **procurement of agricultural products** concerns quantity and the value of agricultural products purchased by economic entities directly from agricultural producers.*

In this publication data about procurement are presented:

- ***basic cereals**, concern delivery of wheat, rye, barley and oats (including cereal mixed) as well as triticale to procurement centres, as well as to mixing feed companies and alcohol distillery,*
- ***potatoes**, concern delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potato flakes and drying houses as well as supplies to food processing plants,*
- ***animals for slaughter** (cattle, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter (including animals purchased for exports purposes), excluding animals for breeding,*
- ***pigs**, excluding piglets and young pigs.*

*In this publication data were included regarding quantity and **value of manufacture of food products, compiled using the grouping of products.***

***Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:*

- *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*

- *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- *The value of products in the form of settlements in kind;*
- *Products designated for increasing the value of own fixed assets.*

The value of sold production is reported at the base prices, i.e. excluding goods and services tax (VAT) and excise tax, including the value of donations in objects for the purpose of goods and services.

Current prices are prices actually received by enterprises during sale transactions with direct receivers, for completion of delivery of products, works or services, and included in invoices.

Data on quantity of production include production of finished goods for sale, as well as for further processing within the enterprise, produced from supplied or one's own raw material. They regard economic entities in which the number of employees exceeded nine persons.

The grouping of products is presented on the basis of the Polish Classification of Products and Services (PKWiU) compiled on the basis of the following international classification and nomenclature, introduced by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293).

Since 1 May 2004 (since the day of Polish accession to EU), Polish foreign trade statistics is based on two systems:

- *INTRASTAT declaration in scope of trade turnover with EU member countries,*
- *EXTRASTAT declarations in scope of Polish trade turnover with EU non-member countries,*
- *alternative data sources which register since 1 January 2006 the specific goods and movements: electricity and gas, sea products, military goods.*

Data received from these sources create unified set of foreign trade statistics which is based on UN Statistics Division methodology.

Following transactions are not included in foreign trade statistics:

- *trade with services, excluding inward and outward processing,*
- *commodities in transit,*
- *commodities placed temporarily in customs warehouses and in duty free zone,*
- *commodities admitted to temporary (excluding inward and outward processing),*

- means of payment and securities,
- commodities for diplomatic institutions,
- monetary gold.

*The value of imports is shown in terms of **cif** Polish port or **franco** Polish border, including transport and insurance costs to the Polish border. The value of exports is shown on the **job** basis, that is in terms of franco border or **job** port of the country of delivery.*

Data regarding turnover according to groups of countries were presented:

- in imports – according to the country of origin,
- in exports – according to the country of destination.

Country of origin is the country where the commodity was produced or processed and in this form entered the Polish customs zone. Country of destination is the country of consumption that is the country where the commodity will be finally used or processed.

In this publication data on foreign trade turnover is presented according to the following groups of countries:

- *European Union: Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, France including Monaco and the French overseas departments (French Guiana, Guadeloupe, Martinique and Reunion), Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, Netherlands, Germany, Portugal, Czech Republic, Romania, Slovakia, Slovenia, Sweden, Hungary, Great Britain, Italy,*
- *Central and Eastern European countries: Albania, Belarus, Croatia, Moldova, Russian Federation, Ukraine,*
- *EFTA: Iceland, Liechtenstein, Norway including Svalbard Archipelago and Jan Mayen Island and Switzerland.*

The value of imports and exports were given in PLN. Conversion of PLN into foreign currencies are made on the basis of the yearly average exchange rate published by the National Bank of Poland.

For the needs of this publication and taking into account the Combined Nomenclature (CN) the products in foreign trade turnover were divided into:

- *agricultural products of plant origin,*
- *agricultural products of animal origin,*
- *fats, oils and prepared foodstuffs, being both goods of plant origin as well as of animal origin.*

Detailed methodological explanations are included in the Statistical Yearbook of Industry, the Yearbook of Foreign Trade Statistics and the Statistical Yearbook of Agriculture.

Attention!

- ◆ *Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item total.*
- ◆ *In calculations per capita as regards consumption of some foodstuffs (or plant and animal origin) the following methodology has been used: production increased by imports, decreased by exports as well as by wastes and losses of agricultural products of producers and in turnover and including changes in inventories at producers and in trade units. The total number of population as of 30 VI was used in calculations.*

UWAGI ANALITYCZNE

W 2011 r. polska gospodarka nadal prezentowała się dobrze na tle pozostałych krajów Unii Europejskiej. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego jest stosunkowo duży rynek wewnętrzny, który gwarantuje popyt na określonym wysokim poziomie. W 2011 r. utrzymał się wzrost w **polskim handlu zagranicznym**. Zarówno **eksport** jak i **import** dynamicznie zwiększyły się w porównaniu do roku poprzedniego. Również **saldo** wymiany handlowej wzrosło w stosunku do 2010 r. W 2011 r. uwidocznił się ogólny wzrost **produkcji globalnej roślinnej i zwierzęcej** (w cenach bieżących). Wynikało to z dużego wzrostu całej **produkcji rolniczej** (w cenach bieżących) w stosunku do 2010 r. Obserwowaliśmy powszechny wzrost **cen w skupie i na targowiskach ważniejszych produktów zwierzęcych**, jedynie ceny jaj kurzych na targowiskach odznaczały się spadkową tendencją. **Ceny ważniejszych produktów roślinnych w skupie i na targowiskach** również w większości wzrosły. Szczególnie znaczący był wzrost cen ziarna zbóż na obu rynkach. **Skup ważniejszych produktów zwierzęcych i roślinnych** utrzymywał się na zbliżonym poziomie jak rok wcześniej. Jedynie w skupie jaj kurzych oraz rzepaku i rzepiku zanotowano znaczący spadek w stosunku do 2010 r. W 2011 r. obserwowaliśmy zmniejszenie **spożycia większości artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego) na 1 mieszkańca**. Tendencja wzrostowa dotyczyła jedynie nielicznej grupy tych produktów.

W rolnictwie notowany był wzrost **wolumenu globalnej produkcji rolniczej** (w cenach stałych). W stosunku do 2010 r. wolumen (ilość produkcji globalnej) zwiększył się o 1,1% w wyniku wzrostu poziomu produkcji roślinnej o 3,8% i pomimo spadku poziomu produkcji zwierzęcej o 2,1%. **Wolumen produkcji roślinnej** zwiększył się w wyniku wzrostu zbiorów ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw i owoców. Na wielkość zbiorów wpłynęły przede wszystkim wyższe plony spowodowane korzystnymi warunkami agrometeorologicznymi w trakcie wegetacji, jak również wzrost powierzchni określonych upraw. **Wolumen produkcji zwierzęcej** zmniejszył się w wyniku spadku produkcji cieląt, trzody chlewnej, owiec i koni.

W rolnictwie odnotowany był wzrost **wartości globalnej produkcji rolniczej** (w cenach bieżących). W porównaniu do 2010 r. globalna produkcja rolnicza zwiększyła się o 18,0% w wyniku wzrostu produkcji roślinnej – o 24,1% oraz zwierzęcej – o 11,1%. Wzrost produkcji roślinnej wynikał z gwałtownego wzrostu cen przy jednoczesnym wzroście zbiorów. Wzrost wartości produkcji zwierzęcej wynikał ze znaczącego wzrostu cen praktycznie wszystkich produktów pochodzenia zwierzęcego przy niewielkim wzroście

wolumenu. W 2011 r. ważniejsze kategorie produkcji rolniczej w cenach bieżących na tle dwóch poprzednich lat kształtowały się następująco:

globalna produkcja rolnicza wyniosła 99724,9 mln zł i była wyższa o 18,0% niż w 2010 r. (84484,2 mln zł) i o 24,8% niż w 2009 r. (79907,9 mln zł),

końcowa produkcja rolnicza wyniosła 78000,7 mln zł i była większa o 17,3% niż w roku poprzednim (66518,9 mln zł) i o 22,4% niż w 2009 r. (63727,3 mln zł),

towarowa produkcja rolnicza wyniosła 70275,0 mln zł i była wyższa o 18,4% niż przed rokiem (59357,1 mln zł) i o 24,6,% niż w 2009 r. (56378,9 mln zł).

Wartość produkcji globalnej, końcowej i towarowej w latach 2009-2011 zaprezentowano w aneksie **wykres nr 1**.

W 2011 r. udział produkcji towarowej w produkcji globalnej utrzymał się na podobnym poziomie jak w poprzednich latach i wynosił 70,5%. Wpływa na to korelacja pomiędzy produkcją globalną i towarową, analogiczne zmiany cen i podobne kształtowanie popytu na te produkty zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach światowych.

W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano zdecydowany wzrost **wartości globalnej produkcji roślinnej** w cenach bieżących. Na wzrost wartości tej produkcji podobnie jak rok wcześniej wpłynął przede wszystkim wysoki wzrost cen zbóż. W rezultacie **wartość sprzedanych produktów roślinnych do skupu i na targowiskach** (w cenach bieżących) wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o **23,3%**. W związku z tym wzrosła również wartość towarowej produkcji roślinnej przeliczona na 1 ha użytków rolnych – z 1685 zł w 2010 r. do 2086 zł w 2011 r.

W 2009 r., wysokie zbiory zbóż w Unii Europejskiej i na świecie wpłynęły na utrzymywanie się spadkowych tendencji cen ziarna. Tendencja ta zmieniła się w 2010 r. i umocniła w 2011 r. Przy spadku wolumenu produkcji i wzroście cen, towarowa produkcja zbóż (w cenach bieżących) zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 30,4%. W 2011 r. (w porównaniu do 2010 r.) w strukturze towarowej produkcji roślinnej zwiększył się udział towarowej produkcji zbóż – o 1,8 pkt. proc. Przy wzroście zbiorów owoców wynoszącym 24,5% (w stosunku do zbiorów w roku poprzednim) zwiększył się ich udział w towarowej produkcji roślinnej (o 4,7 pkt. proc.). Zmniejszył się, pomimo wzrostu zbiorów udział warzyw w produkcji (o 2,0 pkt. proc.).

W porównaniu z rokiem poprzednim w towarowej produkcji roślinnej zmniejszył się udział upraw przemysłowych (o 3,5 pkt. proc.). Zanotowaliśmy wzrost udziału ziemniaków (o 2,4 pkt. proc.). Zmiany w strukturze towarowej produkcji roślinnej w ostatnich dwóch latach przedstawiono w aneksie **wykres 2 i 3**.

W latach 2009-2011 wystąpiły następujące zmiany udziału skupu w zbiorach głównych ziemiopłodów (dane zaprezentowane w aneksie **wykres nr 4**):

- pszenicy – 57,3% w 2009 r., wobec 59,6% w 2010 r. i 60,8% w 2011 r.,
- warzyw – 23,8% w 2009, 28,1% w 2010 r. i 27,5% w 2011 r.,
- owoców – 60,0% w 2009 r., 58,9% w 2010 r. i 50,9% w 2011 r.,
- ziemniaków – odpowiednio: 11,5%, 13,5% i 13,6% w 2011 r.,

W **bilansach podstawowych grup produktów roślinnych**, tj. zbóż, ziemniaków, warzyw i owoców **udział importu i eksportu** jest zróżnicowany. W latach 2009-2011 dla wymienionych upraw udział importu w przychodach zbóż podstawowych, ziemniaków, warzyw i owoców stanowił odpowiednio: 5,2%, 3,6%, 8,0% i 24,2%, a udział eksportu w rozchodach wynosił odpowiednio: 7,6%, 5,1%, 14,9% i 19,7%. Dane zaprezentowane w aneksie **wykres nr 5**.

W sezonie 2010/2011, w porównaniu z okresem poprzednim, wystąpił wzrost wolumenu importu zbóż, warzyw, owoców natomiast wielkość importu ziemniaków pozostała na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. W stosunku do roku poprzedniego wolumen eksportu zbóż, ziemniaków i owoców zmniejszył się, wzrosła jedynie wielkość eksportu warzyw.

Udział importu zbóż w przychodach ogółem w roku gospodarczym 2010/2011 stanowił 5,3%, w roku 2009/2010 – 4,7%, a w roku 2008/2009 – 5,6%. Natomiast udział eksportu w rozchodach ogółem w roku 2010/2011 wynosił 6,6%, wobec 8,2% w roku 2009/2010 i 7,9% w roku 2008/2009.

W bilansie ziemniaków udział importu w przychodach w roku gospodarczym 2010/2011 stanowił 5,1%, w 2009/2010 – 3,7%, a w 2008/2009 – 2,2%. Udział eksportu w rozchodach w roku 2010/2011 wynosił 6,6%, w 2009/2010 – 4,7% i w 2008/2009 – 4,1%.

W bilansie warzyw w roku 2010/2011 import warzyw stanowił 10,4% przychodów, a eksport 16,0% rozchodów. W sezonie 2009/2010 udział importu w przychodach stanowił 6,8%, a udział eksportu w rozchodach 13,8%. W 2008/2009 import warzyw stanowił 6,9% przychodów, a eksport 15,1% rozchodów.

W roku 2010/2011 udział importu owoców w przychodach wynosił 29,6%, a udział eksportu w rozchodach 16,6%. W 2009/2010 roku udział importu tych produktów w przychodach stanowił 22,0%, a udział eksportu w rozchodach wyniósł 20,7%, podczas gdy w poprzednim sezonie wynosił odpowiednio 22,1% i 21,2%.

Spożycie podstawowych produktów w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowało się następująco (dane zaprezentowane w aneksie **wykres nr 6**):

- zboża – w 2009 r. – 111 kg, w 2010 r. – 108 kg, w 2011 r. – 108 kg,

- ziemniaki – w 2009 r. – 116 kg, w 2010 r. – 110 kg, w 2011 r. – 111 kg,
- warzywa – w 2009 r. – 116 kg, w 2010 r. – 106 kg, w 2011 r. – 104 kg,
- owoce – w 2009 r. – 55,5 kg, w 2010 r. – 44,0 kg, w 2011 r. – 42,0 kg.

Poziom spożycia (w przeliczeniu na surowiec) większości artykułów żywnościowych zależy przede wszystkim od wielkości dochodów gospodarstwa domowego i kształtowania się cen detalicznych tych artykułów. W 2011 r. utrzymała się tendencja spadkowa spożycia warzyw i owoców, na niezmiennym poziomie pozostało spożycie ziarna zbóż, a ziemniaków nieznacznie wzrosło.

W porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się wartość produkcji sprzedanej większości wyrobów przemysłu spożywczego. W największym stopniu (w cenach bieżących) soków z owoców i warzyw o 26,0% oraz cukru – o 22,5%. Spadek produkcji sprzedanej wynoszący odpowiednio 22,7 % i 10,5% dotyczył olei i tłuszczów zwierzęcych i roślinnych oraz wyrobów tytoniowych.

Tabl. 1. Obroty handlu zagranicznego ogółem w 2011 r.

Wyszczególnienie	Zł	EUR	2010 = 100	
	w mln		zł	EUR
Eksport	558739,0	136693,9	116,1	113,6
W tym UE.....	435701,3	106620,5	114,5	111,9
Import	623372,7	152568,4	116,3	113,7
W tym UE.....	371808,9	91043,1	116,6	114,0
Saldo	-64633,7	-15874,5	X	X
W tym UE.....	63892,4	15577,4	X	X

W polskich obrotach handlowych w 2011 r. widoczne było utrzymanie wzrostowych tendencji z roku poprzedniego. Eksport w cenach bieżących wynosił 558,7 mld zł, a import 623,4 mld zł. W porównaniu z rokiem poprzednim eksport wzrósł o 16,1%, natomiast import wzrósł o 16,3%. Mimo dalszego ożywienia gospodarczego rok 2011 okazał się kolejnym, w którym odnotowano wzrost deficytu wymiany handlowej. Ujemne saldo kształtowało się na poziomie -64,6 mld zł, podczas gdy w 2010 r. wynosiło -55,1 mld zł, a w 2009 r. -40,1 mld zł. W 2011 r. eksport i import towarów wyrażony w euro był wyższy odpowiednio o 13,6% i o 13,7% niż w roku poprzednim. Wobec powyższego saldo obrotów, nadal ujemne zwiększyło się z -13,8 mld EUR przed rokiem do -15,9 mld EUR.

W 2011 r. obserwowaliśmy ożywienie gospodarcze w handlu zagranicznym **wyrobami przemysłu spożywczego i produktów rolnictwa** w cenach bieżących. Wzrost **ogólnej wartości importu** w cenach bieżących (623372,7 mln zł) wyniósł 16,3 %. Przed rokiem notowany był również wzrost importu (536220,6 mln zł), który w skali roku osiągnął 15,7%. W 2011 r. **ogólna wartość eksportu** tych wyrobów wyniosła 558739,0 mln zł i przekroczyła poziom ubiegłoroczny o 16,1%. W 2010 r. i w 2009 r. przy eksporcie wynoszącym odpowiednio 481058,2 i 423242 mln zł, dynamika jego wzrostu wynosiła 13,7% i 4,4%. W 2011 r. w wyniku zmian zaistniałych w relacjach eksport-import utrzymała się tendencja z lat poprzednich wzrostu ujemnego **salda obrotów** wyrobami przemysłu spożywczego i produktami rolnictwa. Deficyt wymiany towarowej tej grupy wyrobów wynosił 64633,7 mln zł wobec 55162,4 mln zł w 2010 r. i 40140,6 mln zł w 2009 r. Dane zaprezentowane w aneksie **wykres nr 7**.

W 2011 r. podobnie jak w latach poprzednich notowany był wzrost obrotów zagranicznych **przetworami spożywczymi**. Możemy zaobserwować wzmocnienie tendencji wzrostowej zarówno importu jak i eksportu w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2011 r. wzrost **wartości importu i eksportu przetworów spożywczych** w skali roku wynosił odpowiednio 14,0% i 16,2% i był wyższy stosownie o 4,4 pkt. proc. i o 6,8 pkt. proc. niż wzrost wartości w roku poprzednim. Wartość zakupionych przetworów spożywczych w cenach bieżących w 2011 r. wyniosła 20684,5 mln zł, w 2010 r. – 18141,5 mln zł, a w 2009 – 16559,2 r. mln zł i w skali roku była wyższa odpowiednio o 14,0%, 9,6% i o 18,8%. Dane zaprezentowane w aneksie **wykres nr 8**. W 2011 r. zwiększyła się również **wartość eksportu** przetworów spożywczych. W cenach bieżących wynosiła 28892,7 mln zł i była o 16,2% większa niż w 2010 r., wobec danych dla 2009 r. odpowiednio 24854,4 mln zł i wzrostu o 9,4%. W handlu zagranicznym wyrobami przemysłu spożywczego, podobnie jak w poprzednich latach, odnotowano dodatnie saldo obrotów – plus 8208,2 mln zł, przy czym w porównaniu do 2010 r. (plus 6712,9 mln zł) saldo obrotów było wyższe o 22,3%. W 2011 r. udział **wartości (w cenach bieżących) importowanych przetworów spożywczych** w ogólnej wartości importu wyrobów przemysłu spożywczego i produktów rolnictwa wyniósł 3,3%, tj. podobnie jak w roku poprzednim (3,4%). Udział **wartości eksportowanych przetworów spożywczych** stanowił odpowiednio 5,2% i był identyczny jak w roku poprzednim.

Tabl. 2. Obroty handlu zagranicznego wyrobami przemysłu spożywczego i produktami rolnictwa w cenach bieżących

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
	w milionach złotych		
Import			
Ogółem	463382,6	536220,6	623372,7
w tym:			
Przetwory spożywcze.....	16559,2	18141,5	20684,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	11035,3	11856,0	13469,0
Produkty pochodzenia roślinnego.....	10738,9	11647,0	14352,9
Tłuszcze i oleje.....	1760,7	2002,0	3145,5
Eksport			
Ogółem	423242,0	481058,2	558739,0
w tym:			
Przetwory spożywcze.....	22728,7	24854,4	28892,7
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	15666,8	18033,1	21239,0
Produkty pochodzenia roślinnego.....	10116,0	9803,6	10754,3
Tłuszcze i oleje.....	1105,1	1288,6	1528,4

W 2011 r. w obrotach zagranicznych produktami pochodzenia roślinnego wartość importu w cenach bieżących wyniosła 14352,9 mln zł i była o 23,2% większa niż przed rokiem. W 2010 r. wartość importu tych towarów wynosiła 11647,0 mln zł i była większa o 8,5% niż w 2009 r. (10738,9 mln zł).

W 2011 r. w strukturze importu nadal dominował import owoców i orzechów jadalnych, których wartość w cenach bieżących wyniosła 4100,5 mln zł, co stanowiło 28,6% ogólnej wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego. W 2010 r. wartość sprowadzonych do kraju owoców i orzechów jadalnych kształtowała się na niższym poziomie 3783,4 mln zł, a jej udział w imporcie produktów pochodzenia roślinnego wynosił 32,5 %. Znaczącą pozycję w imporcie zajmowała również grupa produktów w skład, której wchodzi kawa, herbata i przyprawy (2296,7 mln zł, tj. 16,0% w imporcie produktów roślinnych ogółem) oraz warzywa (2125,9 mln zł, tj. 14,8 % w imporcie produktów roślinnych ogółem). W 2011 r. wydatki na zakup zbóż (1772,3 mln zł) były wyższe od wydatków na zakup drzew i innych roślin (955,4 mln zł) i w strukturze importu stanowiły 12,3% ogółu wydatków (udział zakupu drzew i innych roślin był niższy i wynosił 6,7%).

Wartość eksportu produktów pochodzenia roślinnego w 2011 r. wynosiła 10754,3 mln i była wyższa niż w 2010 r. (9803,6 mln zł) i w 2009 r. (10116,0 mln zł). Po niewielkim spadku wartości eksportu tych produktów w 2010 r. w stosunku do roku 2009 (o 3,1% w cenach bieżących) w roku 2011 odnotowano wzrost wartości eksportu tych produktów w stosunku do roku poprzedniego o 9,7% (w cenach bieżących). W 2011 r. wartość eksportu zbóż była o 7,6% większa, niż przed rokiem (w 2010 r. o 30,7% mniejsza niż w 2009 r.). Po nieznacznej zmianie dynamiki sprzedaży kawy, herbaty i przypraw w roku 2010 (wzrost o 0,5%) i produktów przemysłu młynarskiego (spadek o 3,4%), w 2011 r. zanotowano odpowiednio wzrost o 63,6% i 26,1%. W strukturze eksportu w 2011 r. dominował eksport owoców i orzechów jadalnych (3122,1 mln zł), warzyw (3107,3 mln zł), oraz kawy, herbaty i przypraw (1483,3 mln zł), których udział w wartości eksportowanych produktów pochodzenia roślinnego wynosił odpowiednio 29,0%, 28,9% i 13,8%.

W 2011 r. udział wartości importowanych produktów **pochodzenia roślinnego** w imporcie wyrobów przemysłu spożywczego i produktów rolnictwa (w cenach bieżących) zwiększył się o 0,1 pkt. proc. w porównaniu z 2010 r. i wynosił 2,3%. Zmniejszył się natomiast – o 0,1 pkt. proc. udział wartości eksportowanych produktów pochodzenia roślinnego i wynosił 1,9%. W wyniku zmian zachodzących w relacjach eksport-import odnotowano duże pogorszenie w obrotach handlu zagranicznego produktami pochodzenia roślinnego. **Ujemne** saldo obrotów (minus 3598,5 mln zł) zwiększyło się w stosunku do 2010 r. (minus 1843,4 mln zł) i 2009 r. (minus 622,9 mln zł).

W 2011 r. **w produkcji zwierzęcej**, przy zmniejszonych zbiorach zbóż i wzroście ich cen oraz wzroście cen żywca rzeźnego, odnotowano wzrost zainteresowania krajową produkcją trzody chlewnej. Zainteresowanie odchowem bydła krajowego utrzymywało się na podobnym poziomie jak rok wcześniej (nieznaczny spadek ilości krów i nieznaczny wzrost pogłowia bydła). Odnotowano wzrost produkcji mleka i żywca drobiowego.

Globalna produkcja zwierzęca w cenach bieżących (43969,5 mln zł) była o 11,1% większa od notowanej przed rokiem. Wzrost produkcji wynikał przede wszystkim ze wzrostu produkcji mleka krowiego o 13,4%. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost produkcji globalnej żywca rzeźnego. Krajowa produkcja żywca wieprzowego kształtowała się na poziomie wyższym, niż w 2010 r. o 17,3% i wynosiła 10876,3 mln zł. Na tak znaczny wzrost wpływ miały rosnące ceny przy jedynie nieznacznym wzroście wolumenu. Wzrosła produkcja żywca drobiowego o 21,6% i produkcja żywca wołowego (bez cieląt) o 22,7%. Zmniejszyła się natomiast produkcja jaj o 4,0%.

W 2011 r. w strukturze towarowej produkcji rolniczej udział towarowej produkcji zwierzęcej zmniejszył się do 54,2% wobec 56,0% w roku poprzednim. Zmiany zachodzące

w strukturze towarowej produkcji zwierzęcej w ostatnich dwóch latach przedstawiono w aneksie na **wykresie nr 9**.

W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrósł udział sprzedaży żywca rzeźnego w towarowej produkcji zwierzęcej (w cenach bieżących), który wyniósł 58,2%, podczas gdy w 2010 r. – 56,1%. Wpłynęły na to wzrosty udziału żywca drobiowego o 1,3pkt. proc. (w skali roku do 21,2%), trzody chlewnej o 0,6 pkt. proc. i produkcji żywca wołowego o 0,7 pkt. proc. Spadł natomiast udział produkcji jaj kurzych o 1,6 pkt. proc. i produkcji mleka krowiego o 0,1 pkt. proc.

W ostatnich latach udział skupu podstawowych produktów zwierzęcych w produkcji kształtował się następująco:

- żywca rzeźnego – w 2009 r. – 82,7%, w 2010 r. – 85,5%, w 2011 r. – 86,9%,
- mleka – w 2009 r. – 73,5% i w 2010 r. – 73,5%, w 2011 r. – 75%,

W 2011 r. w **bilansie mięsa, tłuszczów i podrobów** (w wadze schłodzonej) import mięsa surowego, podrobów i tłuszczów oraz przetworów na 1 mieszkańca wynosił 18,8 kg wobec 16,9 kg w 2010 r. i 17,4 kg w 2009 r. Rosnący **import** wynikał przede wszystkim ze stagnacji produkcji mięsa wieprzowego (w stosunku do 2010 r. – wzrost tylko o 1,8%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca produkcja mięsa wieprzowego w 2011 r. wynosiła 40,1 kg, w 2010 r. – 39,4 kg; podczas gdy w 2009 r. – 36,2 kg. W 2011 r. **eksport** mięsa surowego, podrobów i tłuszczów oraz przetworów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 38,3 kg wobec 34,9 kg przed rokiem i 26,7 kg w 2009 r. W 2011 r. wskutek dynamicznego wzrostu eksportu mięsa surowego, podrobów i tłuszczów oraz przetworów jego przewaga nad importem zwiększyła się w stosunku do lat poprzednich i wynosiła 753 tys. t, wobec 697 tys. t przed rokiem i 356 tys. t w 2009 r.

W **obrotach mlekiem i jego przetworami** (w ekwiwalencie surowca) w 2011 r. **udział importu** w przychodach zwiększył się do 8,4%, wobec 7,6% w roku poprzednim i 6,1% w 2009 r. **Udział eksportu** w rozchodach wyniósł w 2011 r. 21,9 % i był większy o 0,5 pkt. proc. niż przed rokiem i o 0,8 pkt. proc. niż w 2009 r. W stosunku do roku poprzedniego, przy wzroście produkcji mleka, zmniejszyła się przewaga eksportu nad importem surowca i wynosiła 1781 mln l (w 2010 r. – 1787 mln l), była również mniejsza niż w 2009 r. (1940 mln litrów). W 2011 roku zarówno eksport jak i import w bilansie mleka wzrosły w bardzo zbliżonym stopniu. Było to uzależnione od koniunktury na światowych rynkach i wewnętrznego popytu.

W rozliczeniu bilansowym **spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego w przeliczeniu na 1 mieszkańca** w latach 2009 – 2011 kształtowało się następująco (dane zaprezentowane w aneksie **wykres 10**):

- mięso i podroby (łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory) w wadze schłodzonej – w 2009 r. – 75,0 kg, w 2010 r. – 73,7 kg, w 2011 r. – 73,4 kg,
- mleko krowie (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, ale bez mleka przerobionego na masło) – w 2009 r. – 187 l, w 2010 r. – 189 l, w 2011 r. – 194 l,
- jaja kurze – w 2009 r. – 206 szt., w 2010 r. – 202 szt., w 2011 r. – 172 szt.

W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, spożycie mleka krowiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca zwiększyło się o 5 l, konsumpcja jaj kurzych spadła o 30 sztuk, natomiast mięsa i podrobów kształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanej przed rokiem.

W **przemysłowym przetwórstwie produktów pochodzenia zwierzęcego** ważnym czynnikiem stymulującym poziom produkcji mięsa, przetworów mięsnych i serów, oprócz zaspokojenia zapotrzebowania na rynku krajowym, podobnie jak w przypadku produktów roślinnych, były możliwości eksportowe tych produktów.

W 2011 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł wolumen produkcji niektórych ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego. Zwiększenie produkcji dotyczyło produkcji mleka i śmietany w postaci stałej (o 19,7%), tłuszczów zwierzęcych (o 14,7%), konserw mięsnych i podrobowych wołowych i cielęcych (o 9,6%), mięsa drobiowego (o 7,6%), wędlin (o 7,0%), produktów uboju bydła i cieląt (o 6,9%), serów podpuszczkowych dojrzewających (o 6,7%), sera świeżego niedojrzewającego i twarogu (o 3,6%). Zmniejszenie produkcji dotyczyło produktów uboju trzody chlewnej (o 1,9%), masła (o 2,3%), mleka spożywczego (o 4,0%), śmietany normalizowanej (o 5,5%).

W obrotach zagranicznych **zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego** (według sekcji i działów nomenklatury CN) w 2011 r. (w cenach stałych), odnotowano mniejszą dynamikę wzrostu importu i eksportu w porównaniu z rokiem poprzednim. Import i eksport wzrósł odpowiednio o 7,0% i 4,0%. W stosunku do roku poprzedniego zwiększył się import: zwierząt żywych o 16,4% (wobec 8,4% w 2010 r.), mięsa i podrobów jadalnych – o 9,3% (wobec 2,7% w 2010 r.) oraz grupy produktów w skład której wchodzi produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny i jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego – o 21,7% (wobec 29,3% w 2010 r.). W skali roku odnotowano spadek importu ryb i innych bezkręgowców wodnych – o 1,5%, wobec wzrostu w 2010 r. o 11,7%. W 2011 r. wzrósł eksport mięsa i podrobów jadalnych (o 6,4%) oraz produktów mleczarskich, jaj

ptasich, miodu naturalnego i jadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego (o 5,2%). Nastąpił spadek eksportu zwierząt żywych (o 16,8%) oraz ryb i innych bezkręgowców wodnych (o 1,1%).

Zmiany zachodzące w latach 2009-2011 w **handlu zagranicznym żywnością i zwierzętami żywymi** wpływały korzystnie na kształtowanie się bilansu wymiany handlowej tymi towarami. Saldo obrotów w cenach bieżących było w tych latach dodatnie, przy czym w 2009 r. wyniosło 8642,7 mln zł, w 2010 r. 9427,5 mln zł., a w 2011 r. 11418,2 mln zł.

Najważniejszym partnerem Polski w wymianie handlowej żywności i zwierząt żywych są państwa Unii Europejskiej. W 2011 r. w obrotach handlowych (w cenach bieżących) z UE, przy wyższej dynamice wzrostu eksportu niż importu, poprawił się bilans wymiany towarowej żywności i zwierząt żywych. W obrotach handlu zagranicznego z grupą państw UE dodatnie saldo obrotów było wyższe niż w 2010 r. i wynosiło 11669,9 mln zł wobec 10958,4 mln zł przed rokiem. Ważnym partnerem handlowym pod względem wielkości eksportu żywności i zwierząt żywych są państwa Europy Środkowo-Wschodniej oraz państwa wchodzące w skład grupy Pozostałe, które jednocześnie są drugim partnerem pod względem skali importu tych towarów.

Ważnym wydarzeniem z polskiej perspektywy było przystąpienie Rosji do Światowej Organizacji Handlu (WTO). Z całą pewnością wpłynie to na poprawę jakości wymiany handlowej z tym partnerem. Rosja będzie musiała działać wedle reguł obowiązujących w handlu międzynarodowym, a to uniemożliwi jej nadużywanie wszelkich dostępnych instrumentów ochronnych. Przedsiębiorcy Polscy doświadczali tego typu działań w latach poprzednich np. w przypadku eksportu mięsa. Wydaje się, że przystąpienie Rosji do WTO spowoduje spadek stawek celnych na wiele towarów. Parafowano również umowę z Ukrainą o pogłębionej strefie wolnego handlu (DCFTA). Jest to istotna umowa z uwagi na jej zdecydowanie szerszy zasięg, niż typowe porozumienie o wolnym handlu. Dotyczy ona przyjęcia przez Ukrainę standardów i rozwiązań UE w obszarze zniesienia barier taryfowych i pozataryfowych. Innym znaczącym posunięciem było podpisanie umów międzynarodowych z Koreą Południową i Japonią. Krok ten wpłynie na uregulowanie handlu zagranicznego z tymi państwami.

Podobnie jak przed rokiem, **saldo obrotów żywności i zwierząt żywych** z krajami EFTA było ujemne i wynosiło minus 1642,7 mln zł wobec minus 1852,2 rok wcześniej. Również saldo obrotów żywności i zwierząt żywych z Pozostałymi krajami kształtowało się na poziomie ujemnym i wynosiło 3421,4 mln zł w 2011r. i minus 4129,8 mln w 2010r. Strukturę eksportu i importu żywności i zwierząt żywych według grup krajów w 2011 r. przedstawiono na **wykręsie nr 11**.

W handlu zagranicznym napojami i tytoniem saldo obrotów, podobnie jak w latach poprzednich, było dodatnie i wyniosło 3347,1 mln zł. W stosunku do roku poprzedniego (w 2010 r. – 2996,1 mln zł) bilans wymiany handlowej tymi artykułami polepszył się. Dodatkowo saldo obrotów odnotowano w wymianie z państwami Europy Środkowo-Wschodniej – 80,6 mln zł (37,4 mln zł w 2010 r.), z państwami Unii Europejskiej – 3722,4 mln zł (3225,3 mln zł w 2010 r.) i z państwami EFTA – 15,8 mln zł (12,9 mln zł w 2010 r.). Minusowy wynik obrotów w handlu zagranicznym napojami i tytoniem utrzymał się z Pozostałymi krajami (w 2011 r. minus 471,8 mln zł), przy czym w porównaniu z rokiem poprzednim (minus 279,5 mln zł) wystąpiło wyraźne pogorszenie salda.

Na wykresie nr 12 w aneksie zaprezentowano strukturę polskiego eksportu i importu napojów i tytoniu według grup krajów w 2011 r. Największym dostawcą napojów i tytoniu były nadal kraje Unii Europejskiej – 62,1% udziału w imporcie ogółem (w 2010 r. – 62,5%). Państwa Unii Europejskiej były również pierwszym, pod względem udziałów, odbiorcą napojów i tytoniu (85,6% eksportu ogółem w 2011 r, w 2010 r. – 83,9%). Drugim co do wielkości eksporterem napojów i tytoniu do Polski była grupa państw Pozostałych. Ich udział w naszym imporcie wzrósł z 35,8% w 2010 r. do 36,6%. W 2011 r. udział tych państw w eksporcie ogółem wyniósł w 2011 r. 12,3% (w 2010 r. – 14,4%). Mniejsze znaczenie w eksporcie i imporcie tej grupy produktów miały kraje Europy Środkowo-Wschodniej – 1,3% w imporcie ogółem w 2011 r. (w 2010 r. – 1,6 %) i 1,8% w eksporcie ogółem w 2011 r. (w 2010 r. – 1,4%).

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABL. 1. PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w milionach złotych			na 1 ha użytków rolnych w zł		
PRODUKCJA GLOBALNA^a	79907,9	84484,2	99724,9	4957	5449	6458
roślinna ^a	41883,3	44916,5	55755,4	2598	2897	3611
zwierzęca ^a	38024,6	39567,7	43969,5	2359	2552	2847
PRODUKCJA KOŃCOWA^a	63727,3	66518,9	78000,7	3953	4291	5051
roślinna ^a	27326,8	28874,5	35972,2	1695	1863	2329
zwierzęca ^a	36400,5	37644,4	42028,5	2258	2428	2722
PRODUKCJA TOWAROWA^a	56378,9	59357,1	70275,0	3497	3829	4551
roślinna ^a	24622,3	26116,3	32208,5	1527	1685	2086
zwierzęca ^a	31756,6	33240,8	38066,5	1970	2144	2465
W tym skup	37142,7	41324,5	49180,4	2304	2666	3185
roślinny	11678,0	13777,5	16847,9	724	889	1091
zwierzęcy	25464,7	27546,9	32332,5	1580	1777	2094

a W roku 2011 dane wstępne.

TABL. 2. GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROŚLINNA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011 ^a	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		

PRODUKCJA GLOBALNA

Produkcja roślinna	41883,3	44916,5	55755,4	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Zboża	14238,4	15067,8	21317,4	34,0	33,5	38,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	13280,1	13585,8	19326,6	31,7	30,2	34,7
w tym:						
pszenica	5271,5	5980,4	7998,5	12,6	13,3	14,3
żyto	1648,3	1520,2	2127,3	3,9	3,4	3,8
jęczmień	1857,3	1796,5	2577,2	4,4	4,0	4,6
Ziemniaki	4228,6	4094,5	5778,3	10,1	9,1	10,4
Przemysłowe	5665,5	5496,5	6293,3	13,5	12,2	11,3
w tym buraki cukrowe	1921,0	1652,7	2233,8	4,6	3,7	4,0
Warzywa	5607,8	6275,6	6582,7	13,4	14,0	11,8
Owoce	3406,2	3985,2	6412,0	8,1	8,9	11,5

PRODUKCJA TOWAROWA

Produkcja roślinna	24622,3	26116,3	32208,5	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Zboża	7568,1	8100,8	10562,2	30,7	31,0	32,8
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6900,3	7230,7	9042,8	28,0	27,7	28,1
w tym:						
pszenica	3529,9	4011,5	5382,4	14,3	15,4	16,7
żyto	1074,9	1114,7	1360,5	4,4	4,3	4,2
jęczmień	856,0	779,5	908,8	3,5	3,0	2,8
Ziemniaki	2235,8	2288,5	3604,5	9,1	8,8	11,2
Przemysłowe	5437,2	5047,8	5088,2	22,1	19,3	15,8
w tym buraki cukrowe	1921,0	1616,2	2154,8	7,8	6,2	6,7
Warzywa	4060,2	4454,8	4855,2	16,5	17,1	15,1
Owoce	2790,1	3111,6	5343,5	11,3	11,9	16,6

a Dane wstępne.

TABL. 3. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w złotych			rok poprzedni = 100		

CENY SKUPU

Ziarno zbóż (bez siewnego) za 1 dt:						
pszenica	48,26	59,84	81,99	75,1	124,0	137,00
żyto	32,74	42,12	74,24	63,4	128,7	176,26
jęczmień.....	40,8	48,98	75,38	63,4	120,0	153,90
owies z mieszankami zbożowymi	30,82	34,29	64,34	61,2	111,3	187,63
pszenżyto	37,05	46,65	72,01	70,0	125,9	154,36
Ziemniaki – za 1 dt.....	31,75	36,53	49,57	106,8	115,1	135,70
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,57	11,31	14,40	111,6	97,8	127,32
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt.....	108,24	127,76	183,91	85,4	118,0	143,95
Warzywa – za 1 dt:						
kapusta	50,1	92,56	82,22	84,8	184,8	88,82
cebula	67,21	117,34	72,00	100,6	174,6	61,36
marchew	31,21	35,00	36,49	96,1	112,1	104,26
buraki	28,08	32,92	37,06	86,5	117,2	112,58
ogórki	178,62	142,09	122,92	112,6	79,5	86,51
pomidory	68,43	103,12	92,96	93,7	150,7	90,15
kalafior	102,25	137,66	107,38	111,3	134,6	78,00
Owoce – za 1 dt:						
jabłka	31,91	63,94	84,60	78,2	200,4	132,31
gruszki.....	109,14	204,54	183,67	63,3	187,4	89,80
śliwki	71,14	119,06	136,95	97,9	167,4	115,03
wiśnie	79,37	254,82	250,95	90,0	321,1	98,48
czereśnie	303,72	597,31	524,74	77,8	196,7	87,85
truskawki	135,37	232,18	384,72	52,1	171,5	165,70
maliny	332,55	377,71	263,39	79,6	113,6	69,73
porzeczki	199,91	185,78	388,81	107,7	92,9	209,29
agrest	199,96	198,9	338,86	95,2	99,5	170,37

CENY TARGOWISKOWE

Ziarno zbóż – za 1 dt:						
pszenica	57,3	64,91	95,51	69,2	113,3	147,10
żyto	45,53	48,58	78,79	65,6	106,7	162,2
jęczmień	52,78	57,88	88,09	68,2	109,7	152,2
owies	48,3	49,22	76,28	68,7	101,9	155,0
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt.....	78,84	98,51	111,47	124,4	124,9	113,2
Kapusta biała – za 1 dt.....	0,79	1,32	1,40	77,5	167,1	106,1
Jabłka średniej jakości – za 1 kg ...	1,76	2,00	2,67	70,1	113,6	133,5

TABL. 4. ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Zboża	29827	27228	26767	107,8	91,3	98,3
w tym zboża podstawowe ^a	28020	25088	24255	108,9	89,5	96,7
pszenica	9790	9408	9339	105,6	96,1	99,3
żyto	3713	2852	2601	107,7	76,8	91,2
jęczmień	3984	3397	3326	110,1	85,3	97,9
owies z mieszankami zbożowymi	5044	4524	4495	106,7	89,7	99,3
pszenżyto	5234	4108	4235	117,4	87,4	92,6
Ziemniaki ^b	9703	8448	9362	92,7	87,1	110,8
Buraki cukrowe	10849	9973	11674	124,5	91,9	117,1
Oleiste	2528	2273	1888	118,8	89,9	83,1
w tym rzepak i rzepik	2497	2229	1862	118,6	89,3	83,5
Warzywa	5601	4878	5575	107,6	87,1	114,3
Owoce	3646	2743	3414	94,9	75,2	124,5

a Z mieszankami zbożowymi.

b Z ogrodami przydomowymi

TABL. 5. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Zboża	9511,8	9383,2	9364,8	145,7	98,6	99,8
w tym zboża podstawowe	8501,9	8275,4	7708,8	150,5	97,3	93,2
pszenica	5614,1	5603,2	5674,7	144,6	99,8	101,3
żyto	1295,4	940,6	661,7	172,6	72,6	70,3
jęczmień	785,6	850,9	756,9	132,6	108,3	88,9
owies z mieszankami zbożowymi	101,6	103,4	99,2	115,9	101,8	95,9
pszenżyto	705,2	777,3	516,3	208,3	110,2	66,4
Ziemniaki	1119,3	1143,4	1275,0	93,9	102,2	111,5
Buraki cukrowe	10849,2	9631,9	11097,0	126,8	88,8	115,2
Rzepak i rzepik	2453,2	1986,1	1324,6	128,7	81,0	66,7
Warzywa	1334,4	1370,5	1533,4	108,0	102,7	111,9
Owoce	2186,5	1615,1	1736,5	159,1	73,9	107,5

TABL. 6. PRZYCHÓD I ROZCHÓD ZBÓŻ PODSTAWOWYCH I ZIEMNIAKÓW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2010/11	2008/09	2009/10	2010/11
	zboża podstawowe			ziemniaki		
	w tysiącach ton					
Przychód	27333	29415	26926	10701	10077	8901
Produkcja	25738	28020	25088	10462	9703	8448
Import	1528	1395	1416	239	374	453
Zmniejszenie zapasów ^b	67	-	422	-	-	-
Rozchód	27333	29415	26926	10701	10077	8901
Eksport	2172	2406	1747	441	472	588
Zużycie krajowe	24781	27009	24945	10260	9605	8313
siew/ sadzenie	1751	1751	1712	1220	1355	1016
straty	1052	1178	1247	900	900	709
spasanie	15241	15119	14689	2887	2279	1835
zużycie przemysłowe ^c	1550	2110	2075	753	651	497
w tym na skrobię	160	660	245	670	610	460
spożycie	5187	5160	5222	4500	4420	4256
Zwiększenie zapasów ^b	380	1691	234	-	-	-

a Łącznie z przeznaczonymi na przetwory. b Zapasy w przetwórstwie przemysłowym i w handlu; łącznie z zapasami w gospodarstwach rolnych. c Bez przemiatu zbóż.

TABL. 7. PRZYCHÓD I ROZCHÓD WARZYW I OWOCÓW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2010/11	2008/09	2009/10	2010/11
	warzywa			owoce		
	w tysiącach ton					
Przychód	5589	6011	5445	4912	4674	3878
Produkcja	5203	5601	4878	3826	3646	2732
Import	386	410	567	1086	1028	1146
Rozchód	5589	6011	5445	4912	4674	3878
Eksport	844	828	871	1042	967	645
Zużycie krajowe	4745	5183	4574	3870	3707	3233
straty	513	550	461	462	460	368
spasanie	32	50	30	-	-	-
spożycie	4200	4583	4083	3343	3182	2800
zużycie przemysłowe	-	-	-	65	65	65

a Łącznie z przeznaczonymi na przetwory.

TABL. 8. WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		
	Artykuły spożywcze	121078,7	126337,6	139802,4	100,0	100,0
w tym:						
Owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane	9356,2	9416,0	10463,6	7,7	7,5	7,5
w tym:						
ziemniaki przetworzone i zakonserwowane	949,0	889,7	969,1	0,8	0,7	0,7
soki z owoców i warzyw	2476,0	2551,5	3215,8	2,0	2,0	2,3
Oleje i tłuszcze zwierzęce i roślinne	4704,2	4738,8	3662,7	3,9	3,8	2,6
Produkty przemiału zbóż, skrobia i produkty skrobiowe	4876,7	5222,0	6965,8	4,0	4,1	5,0
w tym produkty przemiału zbóż	4057,8	4444,4	5994,4	3,4	3,5	4,3
Wyroby piekarskie i mączne	12439,8	12230,2	12832,2	10,3	9,7	9,2
w tym:						
pieczywo, świeże wyroby ciastkarskie i ciastka	7945,9	8069,4	8608,1	6,6	6,4	6,2
makarony, pierogi, kluski, kuskus i podobne wyroby mączne	612,1	602,2	649,1	0,5	0,5	0,5
Pozostałe artykuły spożywcze	19653,4	21129,4	23436,2	16,2	16,7	16,8
w tym:						
cukier	3731,3	3867,2	4736,7	3,1	3,1	3,4
Napoje	27170,8	27599,1	28556,6	100,0	100,0	100,0
w tym:						
napoje spirytusowe	7881,3	7885,4	8189,6	29,0	28,6	28,7
piwo otrzymywane ze słodu	11584,3	11776,8	11903,1	42,6	42,7	41,7
Wyroby tytoniowe	18171,9	17190,7	15388,2	100,0	100,0	100,0

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba osób pracujących przekracza 9 osób.

TABL. 9. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(pochodzenia roślinnego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2009	2010	2011	2009	2010	2011
					rok poprzedni = 100		
Soki z owoców i warzyw	tys. t	984,9	788,1	752,2	125,4	80,0	95,4
Warzywa zamrożone	tys. t	486,1	528,6	566,8	92,2	108,7	107,2
Konserwy warzywne	tys. t	217,7	260,2	277,4	160,4	120,0	106,6
Owoce i orzechy zamrożone	tys. t	321,8	320,7	346,1	91,2	99,7	108,0
Marmolada, powidła i dżemy	tys. t	130,6	132,8	117,5	101,1	101,6	88,5
Kompoty i owoce pasteryzowane ...	tys. t	70,0	70,3	65,8	111,5	101,0	93,6
Przemiał zbóż	tys. t	2780,7	2759,5	2780,0	114,3	99,2	100,7
w tym: pszenicy.....	tys. t	2442,6	2428,5	2384,5	112,3	99,4	98,2
żyta	tys. t	272,6	244,5	265,4	128,0	89,7	108,6
Mąka	tys. t	2228,7	2230,2	2428,5	106,4	100,1	99,6
Pieczywo świeże.....	tys. t	1663,0	1674,9	1600,9	98,8	100,7	95,6
Cukier (w przeliczeniu na biały).....	tys. t	1514,7	1578,7	1943,2	108,4	104,2	123,1
Makaron	tys. t	181,6	177,2	183,0	118,6	97,6	103,2
Wódka czysta.....	mln l	104,3	107,0	103,6	96,5	102,6	96,8
Spirytus ^b (alkohol etylowy) w przeliczeniu na surowy 100°	mln l	-	-	-	-	-	-
Wina gronowe	mln l	7,9	7,3	7,5	95,8	92,8	102,3
Miody pitne.....	mln l	0,8	1,0	1,1	149,9	125,1	111,0
Napoje fermentowane z wyjątkiem 33oszczów i miodów	mln l	179,5	173,3	158,1	83,8	96,6	91,2
Piwo otrzymywane ze słodu ^c	mln hl	36,2	36,8	38,1	97,7	101,6	103,4
Napoje owocowe	tys. t	790,6	784,6	887,0	98,8	99,2	113,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Od 2009 r. spirytus klasyfikowany jest w dziale „Chemikalia, wyroby chemiczne i włókna sztuczne”. c O zawartości powyżej 0,5% alkoholu.

TABL. 10. PODAŻ^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH
(pochodzenia roślinnego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2009	2010	2011	2009	2010	2011
					rok poprzedni = 100		
Mąka pszenna.....	tys. t	2174	2199	2174	103,6	101,1	98,9
Kasze i grysiki	tys. t	219	171	172	222,6	78,1	100,6
Makaron	tys. t	216	206	210	110,8	95,4	101,9
Margaryna i produkty do smarowania ^b (z wyłączeniem margaryny płynnej)	tys. t	315	316	309	104,0	100,3	97,8
Wódki, likiery, inne napoje alkoholo- we w przeliczeniu na 100%....	tys. hl	1262	1251	1261	94,7	99,1	100,8
Wina i miody pitne.....	tys. hl	2777	2713	2540	87,1	97,7	93,6
Piwo otrzymywane ze słodu ^c	tys. hl	34777	35067	36407	96,9	100,8	103,8

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób), pomniejszona o ich eksport i powiększona o import. b O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. c O zawartości od 0,5% alkoholu.

TABL. 11. **IMPORT I EKSPORT PRODUKTÓW POCHODZENIA ROŚLINNEGO**
według sekcji i działów nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach zł			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Razem	10738862	11647036	14352887	92,1	108,4	110,1
w tym:						
Drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie; cięte kwiaty i ozdobne liście	926512	939208	955393	90,1	109,9	107,4
Warzywa	1615905	2023881	2125873	97,8	116,8	109,0
Owoce i orzechy jadalne.....	3480026	3783392	4100516	89,3	109,4	108,7
Kawa, herbata i przyprawy	153900,7	1717671	2296654	134,0	109,4	100,3
Zboża	905916	1043620	1772277	56,8	105,8	126,6
Produkty przemysłu młynarskiego; sól, skrobia.....	726011	650721	826760	98,0	114,6	99,9
Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza	1181009	1095765	1823107	96,0	91,5	128,7
EKSPORT						
Razem	10115976	9803594	10754343	131,2	98,3	91,5
w tym:						
Drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie; cięte kwiaty i ozdobne liście	447930	430790	446670	99,3	93,4	103,5
Warzywa	2764558	3032843	3107347	90,7	108,9	100,0
Owoce i orzechy jadalne.....	2888181	2817216	3122079	119,6	104,5	85,1
Kawa, herbata i przyprawy	902124	906736	1483315	152,4	103,6	122,3
Zboża	1837283	1272898	1369754	462,9	64,0	78,9
Produkty przemysłu młynarskiego; sól, skrobia.....	488206	471690	595007	141,6	101,4	101,0
Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza	728200	833925	595533	106,2	115,2	58,0

**TABL. 12. IMPORT I EKSPORT WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH
(pochodzenia roślinnego) według nomenklatury CN**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Pszenica i meslin.....	597,3	647,8	803,3	51,7	108,5	124,0
Jęczmień	147,2	125,4	217,4	51,4	85,2	173,4
Kukurydza (ziarno)	356,2	284,1	465,5	42,5	79,8	163,9
Oleje roślinne niemodyfikowane chemicznie.....	359,5	381,0	513,8	85,7	106,0	134,9
Warzywa świeże lub schłodzone.....	349,3	425,5	463,2	88,7	121,8	108,9
Owoce świeże lub suszone	1073,6	1154,7	1233,1	91,8	107,6	106,8
w tym:						
owoce cytrusowe świeże lub suszone	425,6	439,6	460,1	99,9	103,3	104,7
banany świeże lub suszone	222,6	252,9	231,1	87,6	113,6	91,4
Kawa palona i nie palona i jej substytuty .	128,9	133,5	139,7	148,7	103,6	104,6
Ziarno kakaowe	11,0	9,1	11,8	111,8	82,7	129,7
Herbata.....	41,8	47,2	48,8	127,6	112,9	103,4
EKSPORT						
Ziemniaki świeże lub schłodzone	39,0	41,1	72,9	103,1	105,4	177,4
Warzywa świeże lub schłodzone.....	531,2	541,8	563,5	86,3	102,0	104,0
Warzywa zamrożone	323,7	366,0	337,6	94,2	113,1	92,2
Owoce świeże lub suszone	968,8	885,0	764,9	150,8	91,4	86,4
Owoce zamrożone	256,4	303,1	260,9	100,3	118,2	86,1
Przetwory z warzyw, owoców, orzechów .	236,8	256,6	273,8	101,6	108,4	106,7
Warzywa, orzechy i owoce konserwowane cukrem.....	442,4	426,0	368,1	99,7	96,3	86,4

**TABL. 13. SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW KONSUMPCYJNYCH
(pochodzenia roślinnego) NA 1 MIESZKAŃCA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
				rok poprzedni = 100		
Ziarno 4 zbóż ^a w przeliczeniu na przetwory w kg	111	108	108	99,1	99,1	100,0
Ziemniaki ^a w kg	116	110	111	98,3	96,6	100,9
Warzywa w kg	116	106	104	100,9	93,1	98,1
Owoce w kg	55,5	44,0	42,0	100,9	81,1	95,5
Cukier w kg	38,8	40,3	39,7	101,0	103,9	98,5
Wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100% w l	3,2	3,2	3,3	94,1	100,0	103,1
Wina i miody pitne w l	7,0	7,0	6,5	84,3	100,0	92,9
Piwo otrzymywane ze słodu ^b w l.....	91,2	91,0	95,1	96,6	99,8	104,5
Papierosy z tytoniu w szt	1749	1821	1811	83,6	104,1	99,5

a Dane dotyczą lat gospodarczych. b O zawartości od 0,5% alkoholu.

TABL. 14. GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ZWIERZĘCA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011 ^a	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		

PRODUKCJA GLOBALNA

Produkcja zwierzęca	38024,6	39567,7	43969,5	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Żywiec rzeźny ^b	20808,0	20322,9	24117,2	54,7	51,4	54,8
w tym:						
bydło (bez cieląt)	3372,8	3406,1	4179,7	8,9	8,6	9,5
cielęta	540,9	482,3	417,9	1,4	1,2	1,0
trzoda chlewna	10027,1	9269,8	10876,3	26,4	23,4	24,7
drób	6592,3	6889,6	8375,6	17,3	17,4	19,0
Mleko krowie.....	11433,7	13203,3	14972,3	30,1	33,4	34,1
Jaja kurze	4504,0	4145,9	3981,0	11,8	10,5	9,1

PRODUKCJA TOWAROWA

Produkcja zwierzęca	31756,6	33240,8	38066,5	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Żywiec rzeźny ^b	18560,9	18655,1	22166,2	58,4	56,1	58,2
w tym:						
bydło (bez cieląt)	3165,8	3202,2	3929,6	10,0	9,6	10,3
cielęta	433,9	386,7	327,2	1,4	1,2	0,9
trzoda chlewna	8394,1	8191,1	9611,2	26,4	24,6	25,2
drób	6317,8	6631,1	8058,2	19,9	19,9	21,2
Mleko krowie.....	9257,4	10691,1	12214,9	29,2	32,2	32,1
Jaja kurze	3604,4	3478,3	3388,3	11,4	10,5	8,9

a Dane wstępne. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

TABL. 15. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW (pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
				rok poprzedni = 100		
Żywiec rzeźny w tys. szt:						
w tym:						
bydło (bez cieląt).....	1360	1331	1372	100,8	97,9	103,1
cielęta	713	663	572	94,8	93,0	86,3
trzoda chlewna	19008	19745	19675	86,7	103,9	99,6
owce	171	129	127	96,1	75,6	98,2
konie	65	66	60	123,2	102,5	90,4
Produkcja żywca rzeźnego w tys. t:						
w wadze żywej.....	4834	5205	5284	97,2	107,7	101,5
w tym:						
bydło (bez cieląt)	740	743	751	102,4	100,4	101,1
cielęta	61	55	47	94,0	89,7	84,6
trzoda chlewna	2202	2388	2405	88,7	108,5	100,7
drób.....	1783	1971	2038	107,1	110,6	103,4
w przeliczeniu na mięso w wbc(łącznie z tłuszczami i podrobami)	3623	3909	3965	96,6	107,9	101,4
Mleko krowie w mln l	12085	11921	12052	100,2	98,6	101,1
Jaja kurze w mln szt	10881	11124	10373	104,0	102,2	93,2

TABL. 16. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w złotych			rok poprzedni = 100		

CENY SKUPU

Żywiec rzeźny – za 1 kg :						
bydło (bez cieląt)	4,52	4,56	5,58	112,2	100,8	122,37
cielęta	9,21	8,82	8,92	121,2	95,8	101,13
trzoda chlewna	4,56	3,89	4,52	113,7	85,3	116,20
owce	6,7	6,66	7,51	115,1	99,4	112,76
konie	5,9	5,76	6,21	100,0	97,6	107,81
drób	3,64	3,44	4,08	105,2	94,6	118,60
w tym:						
kury	1,76	1,56	1,74	134,4	88,6	111,54
kurczaki	3,38	3,20	3,71	106,6	94,8	115,94
kaczki	4,49	4,40	4,86	90,3	98,0	110,45
gęsi	5,41	5,38	8,42	68,8	99,4	156,51
indyki	4,85	4,60	5,68	114,7	94,8	123,48
Mleko krowie – za 1 hl	89,62	106,6	121,2	87,6	118,9	113,70
Jaja kurze – za 1 szt	0,25	0,19	0,18	131,6	76,0	94,74

CENY TARGOWISKOWE

Żywiec rzeźny – za 1 kg :						
bydło (bez cieląt) ^a	4,75	4,79	5,52	108,0	100,8	115,2
cielęta	8,51	8,72	9,03	105,6	102,5	103,6
trzoda chlewna	4,51	3,83	4,63	111,1	84,9	120,9
Kura żywa wagi 1,5-2 kg – za 1 szt	16,9	17,46	18,47	110,1	103,3	105,8
Jaja kurze – za 1 szt	0,49	0,52	0,54	111,4	106,1	103,8

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

TABL. 17. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
				rok poprzedni = 100		
Żywiec rzeźny ^a w tys. t	4000,0	4448,9	4589,9	100,1	111,2	103,2
w tym:						
bydło (bez cieląt)	565,6	613,5	554,7	105,2	108,5	90,4
cielęta	14,4	13,5	12,1	98,9	93,6	89,6
trzoda chlewna	1767,7	1988,3	2085,9	91,1	112,5	104,9
drób	1632,3	1814,4	1919,3	109,8	111,2	105,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b	2837,9	3161,8	3270,5	99,4	111,4	103,4
Mleko krowie w mln l	8878,2	8760,9	9042,8	102,2	98,7	103,2
Jaja kurze konsumpcyjne w mln szt	420,5	1813,2	1194,1	47,3	431,0	65,9

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

TABL. 18. PRODUKCJA, IMPORT, EKSPORT I SPOŻYCIE MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			na 1 mieszkańca w kilogramach		

W WADZE ŻYWEJ

Produkcja żywca rzeźnego	4834	5205	5284	126,7	135,1	137,2
bydło	740	743	751	19,4	19,3	19,5
cielęta	61	55	47	1,6	1,4	1,2
trzoda chlewna	2202	2388	2405	57,7	62,0	62,4
owce	5,0	3,9	3,6	0,1	0,1	0,1
konie	37,4	37,6	34	1,0	1,0	0,9
drób	1783	1971	2038	46,7	51,2	52,9
kozy i króliki	6,1	6,3	6,3	0,2	0,1	0,2

W WADZE POUBOJOWEJ CIEPŁEJ

Produkcja żywca rzeźnego						
w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	3623	3909	3965	94,9	101,5	102,9
mięso i tłuszcze	3428	3703	3757	89,8	96,1	97,5
wołowe	387	389	384	10,1	10,1	10,0
cielęce	37	33	28	1,0	0,9	0,7
wieprzowe	1717	1863	1876	45,0	48,4	48,7
baranie	2,2	1,8	1,7	0,1	0,0	0,0
końskie	21	20	18	0,5	0,5	0,5
drobiowe	1248	1380	1427	32,7	35,8	37,0
kozy i królicze ^a	16	16	22	0,4	0,4	0,6
podroby	195	206	208	5,1	5,4	5,4

a łącznie z dziczyzną.

TABL. 18. PRODUKCJA, IMPORT, EKSPORT I SPOŻYCIE MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	W tysiącach ton			na 1 mieszkańca w kilogramach		
Import żywych zwierząt w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)	83	86	111	2,2	2,2	2,9
Eksport żywych zwierząt w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)	80	62	45	2,1	1,6	1,2
Niebilansowane różnice wagi ^b	-7,9	-1,1	0,4	-0,2	0,0	0,0
Produkcja (mięsa, tłuszczów i podrobów)	3618	3932	4032	94,8	102,1	104,6
mięso i tłuszcze	3426	3727	3823	89,8	96,8	99,2
podroby	192	205	209	5,0	5,3	5,4

UBYTKI WAGI W UBOJU NA SKUTEK SCHŁODZENIA

Ubytki	41	51	53	1,0	1,3	1,3
--------------	----	----	----	-----	-----	-----

W WADZE SCHŁODZONEJ

Produkcja:.....	3577	3881	3979	93,8	100,8	103,3
mięso	3060	3327	3400	80,2	86,5	88,3
wołowe	374	373	361	9,8	9,7	9,4
cielęce	18	22	15	0,5	0,6	0,4
wieprzowe	1381	1516	1544	36,2	39,4	40,1
baranie	1,2	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
końskie	14	14	12	0,4	0,4	0,3
drobiowe	1256	1386	1445	32,9	36,0	37,5
kozy i królicze ^a	16	15	22	0,4	0,4	0,6
podroby	190	204	208	5,0	5,3	5,4
tłuszcze	327	350	371	8,6	9,0	9,6
Uzysk tłuszczów poubojowych.....	8,7	10	9,6	0,2	0,2	0,2
Ubytki w uboju i przetwórstwie.....	131	131	174	3,4	3,4	4,5
Import ^c	664	649	723	17,4	16,9	18,8
Eksport ^c	1020	1346	1476	26,7	34,9	38,3
Zmniejszenie (+) lub zwiększenie (-) zapasów i rezerw	-10	12	0,1	-0,3	0,4	0,0
Spożycie (mięsa, podrobów i tłuszczów)	3089	3075	3062	81,0	80,0	79,5
mięso i podroby ^d	2859	2834	2827	75,0	73,7	73,4
mięso	2701	2690	2698	70,8	69,9	70,1
wołowe	137	91	81	3,6	2,4	2,1
wieprzowe	1619	1626	1636	42,4	42,2	42,5
drobiowe	917	948	962	24,1	24,6	25,0
pozostałe	28	25	19	0,7	0,7	0,5
podroby	158	144	129	4,2	3,8	3,3
tłuszcze z uboju	230	241	235	6,0	6,3	6,1

a Łącznie z dziczyzną. b Różnice wagi między produkcją żywca w przeliczeniu na mięso a produkcją mięsa, tłuszczów i podrobów uzyskanych z uboju; łącznie z ubytkami wagi w obrocie. c Mięso surowe, podroby i tłuszcze oraz przetwory w przeliczeniu na mięso. d Łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory.

TABL. 19. PRZYCHÓD I ROZCHÓD MLEKA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011
	w milionach litrów		
Przychód	12930	12898	13152
Produkcja.....	12085	11921	12052
Import.....	792	977	1100
Zmniejszenie zapasów ^b	53	-	-
Rozchód	12930	12898	13152
Eksport.....	2732	2764	2881
Zużycie krajowe.....	10198	10133	10166
straty.....	24	24	24
spasanie.....	500	550	517
spożycie.....	9674	9559	9625
Zwiększenie zapasów ^b	-	1	105

a Łącznie z przeznaczonym na przetwory. b Zapasy w przetwórstwie przemysłowym i w handlu.

TABL. 20. WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		
Artykuły spożywcze	121078,7	126337,6	139802,4	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Mięso i wyroby z mięsa, zakonserwowane.....	36729,0	37421,1	40907,0	30,3	29,6	29,3
w tym :						
mięso przetworzone i zakonserwowane, z wyłączeniem mięsa z drobiu.....	13529,2	13473,9	15720,8	11,2	10,7	11,2
mięso z drobiu przetworzone i zakonserwowane.....	8203,6	9202,8	10411,6	6,8	7,3	7,4
wyroby z mięsa, włączając mięso drobiowe.....	14996,2	14744,4	14774,7	12,4	11,7	10,6
Wyroby mleczarskie.....	19130,0	20930,0	23030,2	15,8	16,6	15,8
w tym:						
mleko i przetwory mleczne.....	18258,1	20052,3	22093,2	15,1	15,9	15,8
w tym:						
mleko płynne przetworzone.....	3201,4	3611,6	3886,8	2,6	2,9	2,8
śmietana o zawartości tłuszczu większej niż 6% masy, niezagęszczona i niesłodzona.....	1780,4	1871,0	2057,8	1,5	1,5	1,5
mleko i śmietana w postaci stałej.....	1064,0	1098,7	1360,2	0,9	0,9	1,0
masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka.....	1897,9	2190,0	2466,7	1,6	1,7	1,8
sery i twarogi.....	6793,5	7379,1	8117,9	5,6	5,8	5,8
mleko i śmietana zagęszczone, słodzone lub nie, inne niż w stanie stałym.....	251,8	260,4	256,5	0,2	0,2	0,2
Ryby, skorupiaki i mięczaki, przetworzone i zakonserwowane.....	5281,8	5449,9	5812,0	4,4	4,3	4,2

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób

TABL. 21. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2009	2010	2011	2009	2010	2011
					rok poprzedni = 100		
Produkty uboju wliczane do wydajności poubojowej ^b							
bydła i cieląt	tys.t	190,6	218,7	233,8	98,2	114,7	106,9
trzody chlewnej	tys.t	909,3	928,8	911,0	89,2	102,2	98,1
Tłuszcze zwierzęce topione jadalne.....	tys.t	82,8	89,5	102,7	116,0	108,0	114,7
Mięso drobiowe.....	tys.t	1425,3	1585,6	1705,7	100,9	111,2	107,6
Wędliny ^c	tys. t	755,7	729,4	779,9	94,7	96,5	107,0
Konserwy mięsne i podrobowe wołowe i cielęce, włączając szynki, łopatki wołowe, cielęce i wieprzowe konserwowe	tys. t	50,7	54,1	59,3	120,5	106,8	109,6
Konserwy z ryb	tys. t	45,0	50,0	53,1	109,0	111,2	106,2
Mleko spożywcze normalizowane.....	mln l	1800,9	1864,8	1790,1	114,4	103,5	96,0
Śmietana normalizowana ..	mln l	242,6	232,1	219,4	79,4	95,7	94,5
Mleko i śmietana w postaci stałej.....	tys. t	144,9	123,9	148,3	86,3	85,5	119,7
Masło ^d	tys. t	179,6	175,4	171,4	98,4	97,6	97,7
Sery podpuszczkowe dojrzewające	tys. t	281,8	266,8	284,7	100,7	94,7	106,7
Ser świeży (nie dojrzewający i niekonserwowany), łącznie z serem serwatkowym i twarogiem.	tys. t	340,8	371,0	384,2	103,6	108,9	103,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych. d Łącznie z pozostałymi tłuszczami do smarowania.

TABL. 22. PODAŻ^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Przetwory mięsne i podrobowe ze zwierząt rzeźnych ^b	936	886	940	89,8	94,7	106,1
w tym wędliny ^c	686	675	724	90,3	98,4	107,3
Mięso drobiowe	1149	1210	1300	98,2	105,3	107,4
Konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie drobiowe.....	164	186	229	101,9	113,4	123,1
Tłuszcze zwierzęce topione jadalne	91,3	93,1	112	127,7	102,0	120,3
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^d	162	162	151	102,5	100,0	93,2
Sery i twarogi	618	626	654	107,1	101,3	104,5
w tym sery podpuszczkowe dojrzewające.....	237	224	242	110,2	94,5	108,0

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób), pomniejszona o ich eksport i powiększona o import. b Obejmują: konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie i pozostałe przetwory. c Bez końskich, wątrobianych, z dziczyzny i królików. d Otrzymywane z mleka.

TABL. 23. IMPORT I EKSPORT ZWIERZĄT ŻYWYCH I PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO według sekcji i działów nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach złotych			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Razem	11035258	11856032	13468960	110,1	109,1	107,0
w tym:						
Zwierzęta żywe	910272	890016	1147156	124,9	108,4	116,4
Mięso i podroby jadalne	4617602	4363194	5084454	115,7	102,7	109,3
Ryby i inne bezkręgowce wodne	3251667	4078961	4246093	102,2	111,7	98,5
Produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny, jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego	1377219	1746188	2175619	108,8	129,3	121,7
EKSPORT						
Razem	15666808	18033133	21238961	99,1	115,2	104,0
w tym:						
Zwierzęta żywe	1158356	836008	759654	117,0	77,1	83,2
Mięso i podroby jadalne	7142364	8539841	10531120	101,1	128,2	106,4
Ryby i inne bezkręgowce wodne	2280755	2883358	3107798	99,5	121,7	98,9
Produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny, jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego.....	4552646	5232548	6153499	94,5	102,4	105,2

**TABL. 24. IMPORT I EKSPORT WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH
(pochodzenia zwierzęcego) według nomenklatury CN**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Bydło żywe ^a	16,6	16,3	22,0	167,7	103,8	135,0
Drób żywy ^a	52312,8	56797,1	54873,6	108,5	108,6	96,6
Mięso (bez drobiu) świeże, schłodzone i zamrożone.....	528,1	525,9	591,5	115,0	99,6	112,5
Mięso i jadalne podroby z drobiu świeże, schłodzone i zamrożone ...	37,1	30,1	31,2	112,4	81,1	103,7
Ryby świeże, schłodzone i zamrożone	170,9	195,5	196,7	105,6	114,4	100,6
Filety i inne mięso z ryb świeże, schłodzone i zamrożone.....	179,4	187,7	184,0	93,6	104,6	98,0
Sery i twarogi	38,9	44,6	50,7	129,0	114,7	113,7
EKSPORT						
Konie, osły, muły, osłomuły żywe ^a	25,5	21,4	19,8	112,4	83,9	92,5
Bydło żywe ^a	581,7	386,8	335,9	137,0	66,5	86,8
Owce i kozy żywe ^a	82,1	62,3	64,2	103,7	75,9	103,0
Mięso (bez drobiu) świeże, schłodzone i zamrożone.....	388,5	541,5	593,0	85,2	139,4	115,3
Mięso i jadalne podroby z drobiu świeże, schłodzone i zamrożone....	311,3	405,8	438,9	112,8	130,4	108,2
Przetwory mięsne	115,0	141,7	159,5	109,7	123,2	112,6
Mleko i śmietana	411,6	362,8	363,9	106,9	88,1	100,3
Sery i twarogi	141,2	150,1	150,8	92,2	106,3	100,5

a W tys. szt.

**TABL. 25. SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW KONSUMPCYJNYCH
(pochodzenia zwierzęcego) NA 1 MIESZKAŃCA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 ^a	2011 ^a	2009	2010	2011
	rok poprzedni = 100					
Mięso i podroby ^b w kg	75,0	73,7	73,4	99,6	98,3	99,6
w tym mięso	70,8	69,9	70,1	99,4	98,7	100,3
Tłuszcze jadalne zwierzęce w kg.....	6,0	6,3	6,1	93,8	105,0	96,8
Masło w kg.....	4,7	4,3	4,0	109,3	91,5	93,0
Mleko krowie ^c w l	187	189	194	102,7	101,1	102,6
Jaja kurze w szt	206	202	172	100,5	98,1	85,1

a Dane wstępne.

b Łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory.

c Łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory; bez mleka przerobionego na masło.

TABL. 26. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW**
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		
OGÓŁEM	582774,7	592958,4	646127,1	100,0	100,0	100,0
W punktach sprzedaży detalicznej ^a	561802,2	571893,2	623974,7	96,4	96,4	96,6
Towary konsumpcyjne	452710,2	464388,9	492201,7	77,6	78,3	76,2
żywność i napoje bezalkoholowe	152208,0	156013,2	161005,6	26,1	26,3	24,9
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	52045,8	53763,3	54677,3	8,9	9,1	8,5
towary nieżywnościowe ^b	248456,4	254612,4	276518,7	42,6	42,9	42,8
Towary niekonsumpcyjne	109092,0	107504,3	131773,1	18,8	18,1	20,4
W placówkach gastronomicznych	20972,4	21065,2	22152,3	3,6	3,6	3,4

a Łącznie ze sprzedażą dokonywaną w hurtowniach i u producentów. b Bez wyrobów tytoniowych.

TABL. 27. **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WYROBAMI PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO**
I PRODUKTAMI ROLNICTWA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w milionach złotych			w odsetkach		

IMPORT

OGÓŁEM	463382,6	536220,6	623372,7	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Przetwory spożywcze	16559,2	18141,5	20684,5	3,6	3,4	3,3
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	11035,3	11856,0	13469,0	2,4	2,2	2,2
Produkty pochodzenia roślinnego	10738,9	11647,0	14352,9	2,3	2,2	2,3
Tłuszcze i oleje	1760,7	2002,0	3145,5	0,4	0,4	0,5

EKSPORT

OGÓŁEM	423242,0	481058,2	558739,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Przetwory spożywcze	22728,7	24854,4	28892,7	5,4	5,2	5,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	15666,8	18033,1	21239,0	3,7	3,7	3,8
Produkty pochodzenia roślinnego	10116,0	9803,6	10754,3	2,4	2,0	1,9
Tłuszcze i oleje	1105,1	1288,6	1528,4	0,3	0,3	0,3

SALDO OBROTÓW

OGÓŁEM	-40140,6	-55162,4	-64633,7	x	x	X
w tym:						
Przetwory spożywcze	6169,5	6712,9	8208,2	x	x	X
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	4631,5	6177,1	7770,0	x	x	X
Produkty pochodzenia roślinnego	-622,9	-1843,4	-3598,6	x	x	X
Tłuszcze i oleje	-655,6	-713,4	-1617,1	x	x	x

TABL. 28. **IMPORT I EKSPORT TŁUSZCZÓW, OLEJÓW I PRZETWORÓW SPOŻYWCZYCH**
według sekcji i działów nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach złotych			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Tłuszcze i oleje	1760738	2002042	3145517	85,3	109,9	129,4
Przetwory spożywcze	16559218	18141524	20684489	99,1	113,5	106,0
w tym:						
Cukry i wyroby cukiernicze	1293728	1161638	1710209	140,8	102,2	121,2
Kakao i przetwory	1888577	2371063	2664126	91,3	117,8	110,1
Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywo cukiernicze	1622649	1684962	1933872	98,5	111,5	105,9
Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub innych części roślin	1608414	1958235	2169656	100,2	121,8	100,0
Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	1837181	1975144	2230362	88,6	112,2	108,8
Tytoń i przetworzone namiastki tytoniu	1360955	1700091	1858541	87,6	124,0	101,2
Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych	629065	653698	760286	95,0	113,4	100,2
EKSPORT						
Tłuszcze i oleje	1105128	1288563	1528425	108,2	121,3	88,4
Przetwory spożywcze	22728728	24854354	28892705	104,3	114,0	108,1
w tym:						
Cukry i wyroby cukiernicze	1350910	1554909	1807167	76,7	122,1	94,1
Kakao i przetwory	2335316	2831986	3475280	108,2	128,8	126,9
Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywo cukiernicze	2968515	3112098	3670797	102,4	110,8	109,6
Przetwory z warzyw, owoców orzechów lub innych części roślin	2838421	2856556	3584631	101,0	103,1	96,3
Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	1585422	1802667	1944010	113,0	106,2	103,7
Tytoń i przetworzone namiastki tytoniu	4609777	4763998	5319162	119,1	107,3	107,6
Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych	2457146	2684117	3149921	101,5	116,0	114,0

TABL. 29. **IMPORT I EKSPORT ŻYWNOSCI I ZWIERZĄT ŻYWYCH WEDŁUG GRUP KRAJÓW**
według sekcji SITC (ceny bieżące)

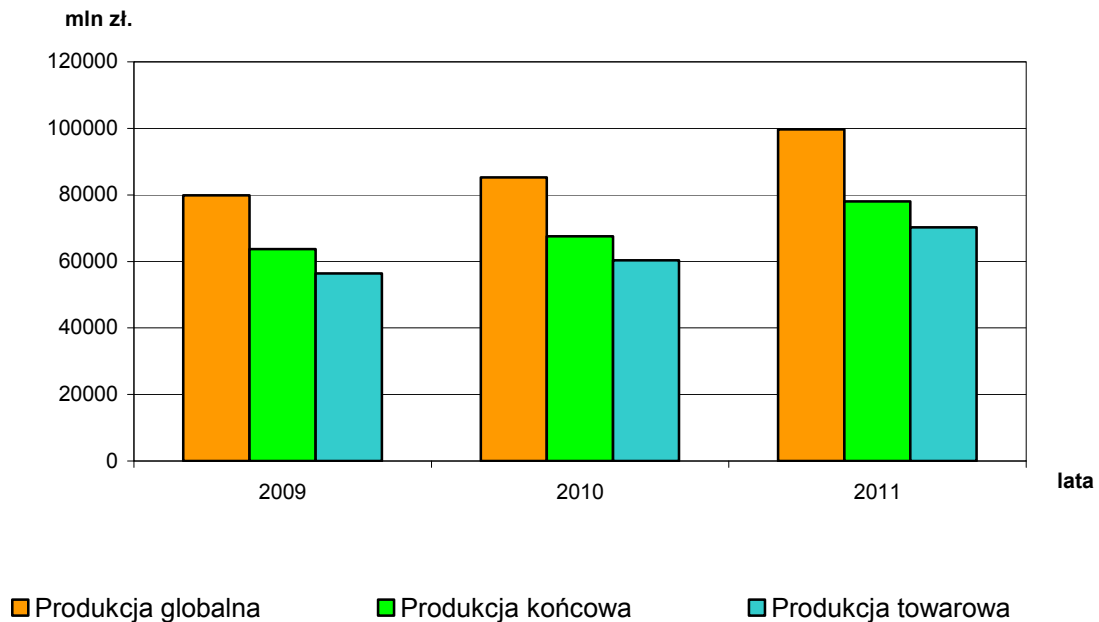
KRAJE	2010	2011	2010	2011	2010	2011
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	34972332,1	40609209,8	44399842,8	52027374,4	9427510,7	11418164,5
EUROPA ŚRODKOWO- WSCHODNIA	607994,6	960608,9	5059079,3	5772989,1	4451084,7	4812380,2
Albania	92,0	873,6	12261,8	17591,4	12169,8	16717,8
Białoruś	19779,4	65422,7	587579,1	962326,0	567799,7	896903,3
Chorwacja	26663,7	31378,2	242734,8	308154,9	216071,1	276776,7
Mołdawia	25827,3	68471,4	76715,3	67081,0	50888,0	-1390,4
Rosja	151771,7	200582,0	2848811,9	3089739,9	2697040,2	2889157,9
Ukraina	383860,5	593881,2	1290976,5	1328096,0	907116,0	734214,8
UNIA EUROPEJSKA	23905965,5	28511416,0	34864372,6	40181340,2	10958407,1	11669924,2
Austria	415396,7	472242,4	627319,7	776561,8	211922,9	304319,4
Belgia	933754,6	1272562,1	775454,4	936114,6	-158300,2	-336447,5
Bułgaria	104267,4	106439,6	376212,3	511085,1	271945,0	404645,5
Cypr	31497,7	22446,3	51423,2	33487,8	19925,5	11041,6
Dania	1872170,9	2106727,6	1054009,2	1231634,7	-818161,7	-875093,0
Estonia	23743,0	35584,5	254166,0	319895,5	230423,0	284311,0
Finlandia	71055,7	81944,8	300918,9	313636,9	229863,2	231692,0
Francja	1228729,5	1580355,1	1935320,2	2260439,1	706590,7	680084,1
Grecja	312114,3	318443,2	295825,7	259293,8	-16288,6	-59149,4
Hiszpania	2154117,2	2469114,2	877128,6	837792,1	-1276988,6	-1631322,1
Irlandia	258281,1	294909,2	344354,0	347783,1	86072,9	52873,9
Litwa	378650,9	464280,0	1079564,4	1271518,4	700913,5	807238,3
Luksemburg	4156,9	5261,8	14844,0	20715,6	10687,1	15453,8
Łotwa	112373,7	93304,7	509653,1	619392,1	397279,4	526087,5
Malta	46,8	23,7	18821,3	20640,8	18774,5	20617,1
Niderlandy	2595580,9	2759131,5	2532260,8	2962162,5	-63320,1	203031,1
Niemcy	7662917,7	9561366,0	10230174,0	12112486,1	2567256,3	2551120,1
Portugalia	68436,5	112047,3	160179,9	185192,5	91743,4	73145,2
Republika Czeska	1221347,5	1518677,6	2929508,5	3497454,7	1708161,0	1978777,0
Rumunia	88981,4	66001,0	802506,0	1043755,1	713524,5	977754,1
Słowacja	766272,2	900047,1	1416408,4	1576489,4	650136,2	676442,2
Słowenia	13516,3	25758,7	174176,9	168833,3	160660,6	143074,6
Szwecja	291168,6	303642,5	836944,4	979998,5	545775,8	676356,0
Węgry	710327,6	927501,3	1479433,1	1490829,9	769105,5	563328,5
Wielka Brytania	998870,3	1242261,1	3533938,9	4065047,8	2535068,6	2822786,8
Włochy	1559818,4	1735165,7	2251512,8	2321352,2	691694,5	586186,5
Niewyszczególniony kraj UE	28371,6	36176,9	2313,7	17746,9	-26058,0	-18430,0
EFTA	2260348,6	2112208,5	408144,6	469502,8	-1852204,0	-1642705,7
Islandia	138371,6	192024,6	13353,5	9145,5	-125018,2	-182879,2
Liechtenstein	2292,6	2793,9	0,0	39,9	-2292,6	-2753,9
Norwegia	2022781,9	1809555,6	200916,8	233781,6	-1821865,1	-1575773,9
Szwajcaria	96902,4	107834,4	193874,3	226535,8	96971,9	118701,3
POZOSTAŁE	8198023,4	9024976,4	4068246,3	5603542,2	-4129777,1	-3421434,2

TABL. 30. **IMPORT I EKSPORT NAPOJÓW I TYTONIU WEDŁUG GRUP KRAJÓW**
według sekcji SITC (ceny bieżące)

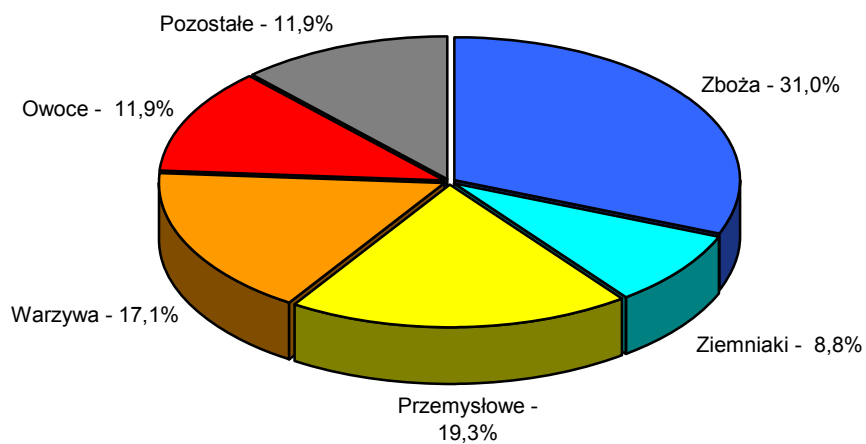
KRAJE	2010	2011	2010	2011	2010	2011
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓŁEM	3338615,7	3651436,1	6334690,3	6998498,7	2996074,6	3347062,6
EUROPA ŚRODKOWO- WSCHODNIA	53664,3	48422,0	91020,9	129049,3	37356,6	80627,3
Albania	0,0	268,9	25952,2	21265,7	25952,2	20996,8
Białoruś	192,6	439,4	362,5	1502,9	169,9	1063,5
Chorwacja	6458,3	7390,8	24547,6	36758,7	18089,3	29367,9
Mołdawia	25713,6	22157,8	1232,2	793,9	-24481,4	-21363,9
Rosja	6169,0	4702,4	27091,8	47741,3	20922,8	43038,9
Ukraina	15130,8	13462,6	11834,5	20986,7	-3296,3	7524,1
UNIA EUROPEJSKA	2087933,6	2266357,2	5313254,5	5988747,6	3225320,9	3722390,4
Austria	94740,0	57251,0	127141,9	216090,5	32401,8	158839,6
Belgia	18004,2	22214,4	405229,6	458287,4	387225,4	436073,0
Bułgaria	85536,6	93789,7	38712,5	61509,1	-46824,1	-32280,6
Cypr	5044,6	4580,4	9691,6	28594,8	4647,0	24014,4
Dania	10266,0	6125,5	29919,2	39099,8	19653,2	32974,3
Estonia	0,0	3754,0	30198,7	35223,6	30198,7	31469,6
Finlandia	91764,2	93607,7	111918,5	131930,5	20154,3	38322,8
Francja	303768,5	238428,4	1222185,0	1193681,4	918416,5	955253,0
Grecja	74182,8	84608,2	98848,8	58528,1	24666,0	-26080,1
Hiszpania	123927,7	131310,2	136980,4	115777,8	13052,7	-15532,4
Irlandia	47781,3	37033,4	39143,0	34710,8	-8638,3	-2322,6
Litwa	25553,8	21439,1	108224,8	141446,6	82670,9	120007,5
Luksemburg	1430,3	2196,2	181,7	4039,0	-1248,5	1842,8
Łotwa	2084,6	2402,1	41079,6	36944,3	38995,0	34542,2
Malta	0,0	0,0	2200,7	1172,6	2200,7	1172,6
Niderlandy	54323,5	80342,9	379190,8	410556,9	324867,3	330214,0
Niemcy	412198,1	550104,9	432157,8	746139,8	19959,7	196034,9
Portugalia	25653,4	40550,2	9931,3	17821,8	-15722,1	-22728,4
Republika Czeska	132204,9	161895,0	319163,4	346742,3	186958,5	184847,3
Rumunia	71952,4	41015,2	118495,8	153433,6	46543,3	112418,4
Słowacja	10118,3	8463,1	181124,4	174251,6	171006,2	165788,4
Słowenia	99,5	84,8	107461,8	119964,7	107362,4	119879,9
Szwecja	21600,5	24491,1	50806,7	56836,7	29206,2	32345,7
Węgry	45158,3	70644,3	375289,7	416669,2	330131,4	346024,9
Wielka Brytania	188511,4	238207,0	174149,6	168017,7	-14361,8	-70189,3
Włochy	242017,9	251810,8	763634,8	821218,0	521617,0	569407,2
Niewyszczególniony kraj UE	10,9	7,6	192,4	59,0	181,5	51,4
EFTA	2231,5	959,3	15145,8	16803,8	12914,2	15844,5
Islandia	0,0	0,0	3218,1	3648,7	3218,1	3648,7
Liechtenstein	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8	0,0
Norwegia	17,9	23,7	5276,8	6292,1	5258,9	6268,4
Szwajcaria	2213,6	935,5	6650,1	6863,0	4436,5	5927,5
POZOSTAŁE	1194786,4	1335697,6	915269,2	863898,0	-279517,2	-471799,6

ANEKS

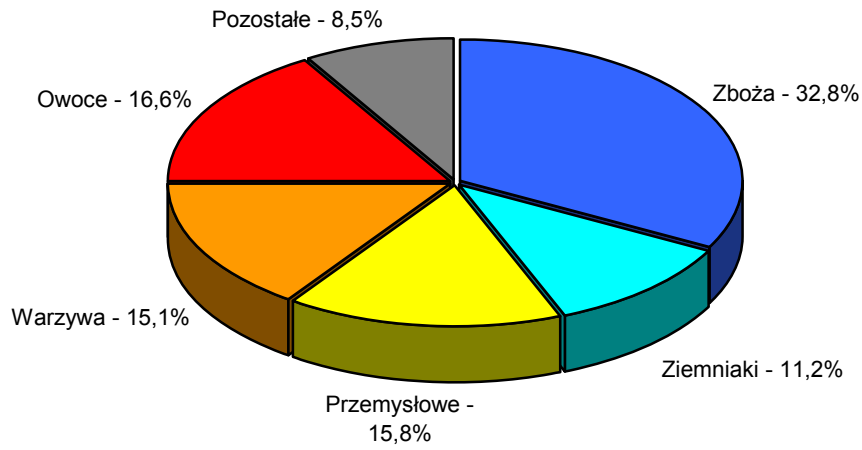
Wykres 1. PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)

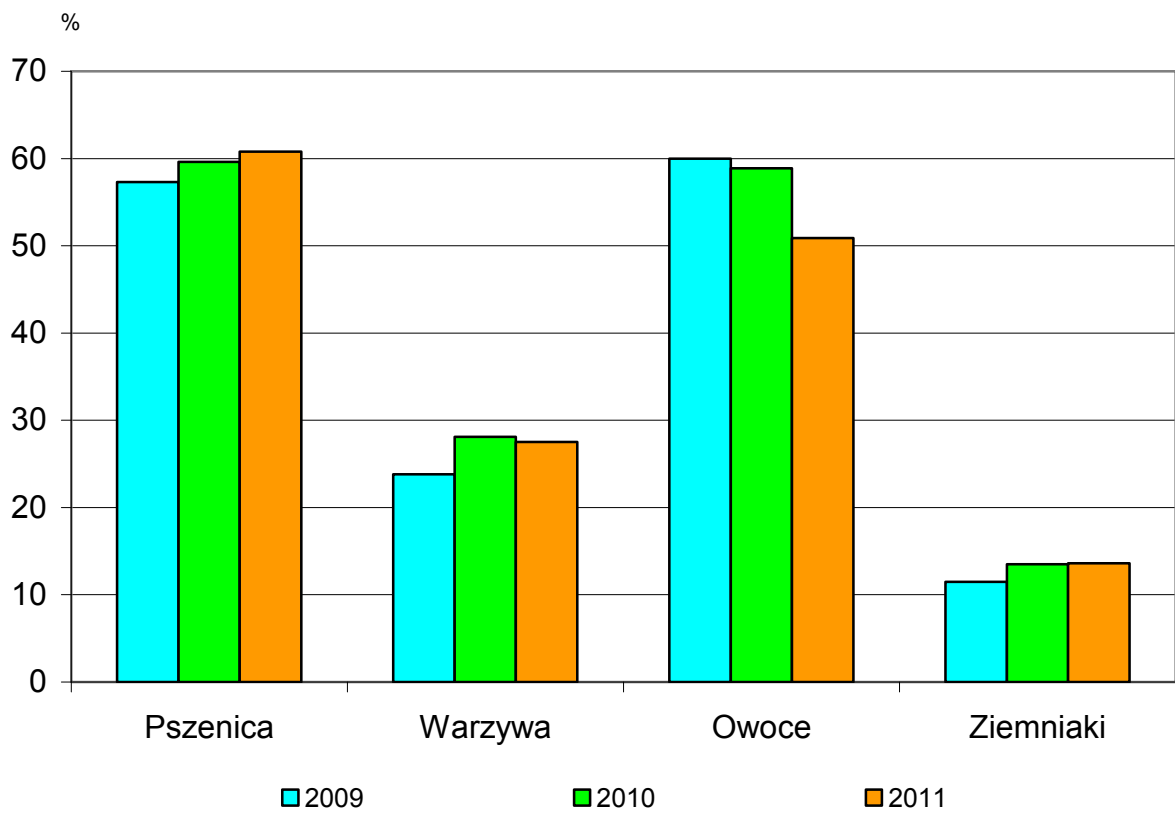
Wykres 2. STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2010 r. (ceny bieżące)

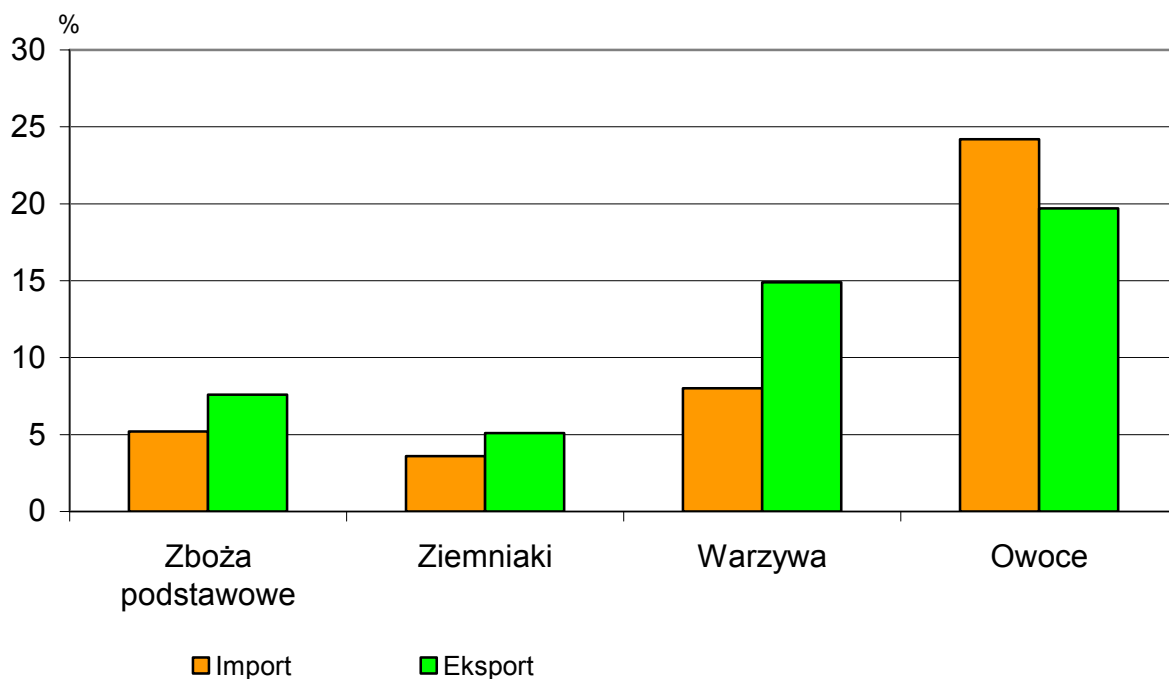
Wykres 3. STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2011 r. (ceny bieżące)

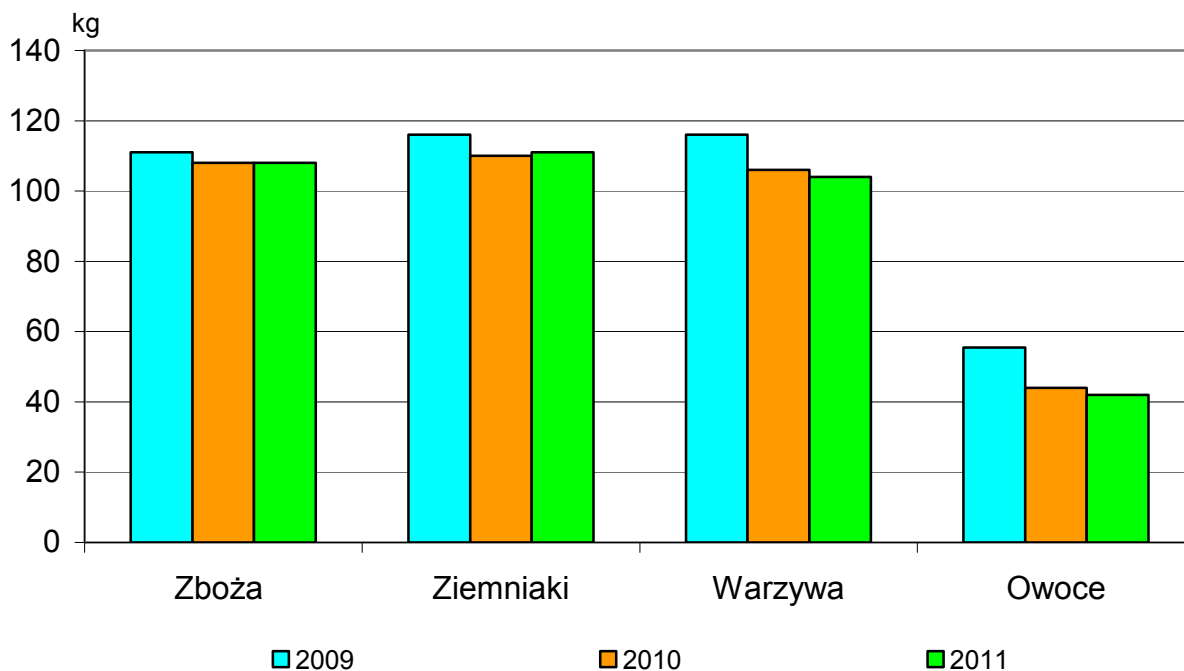
Wykres 4. UDZIAŁ SKUPU W ZBIORACH GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W LATACH 2009-2011

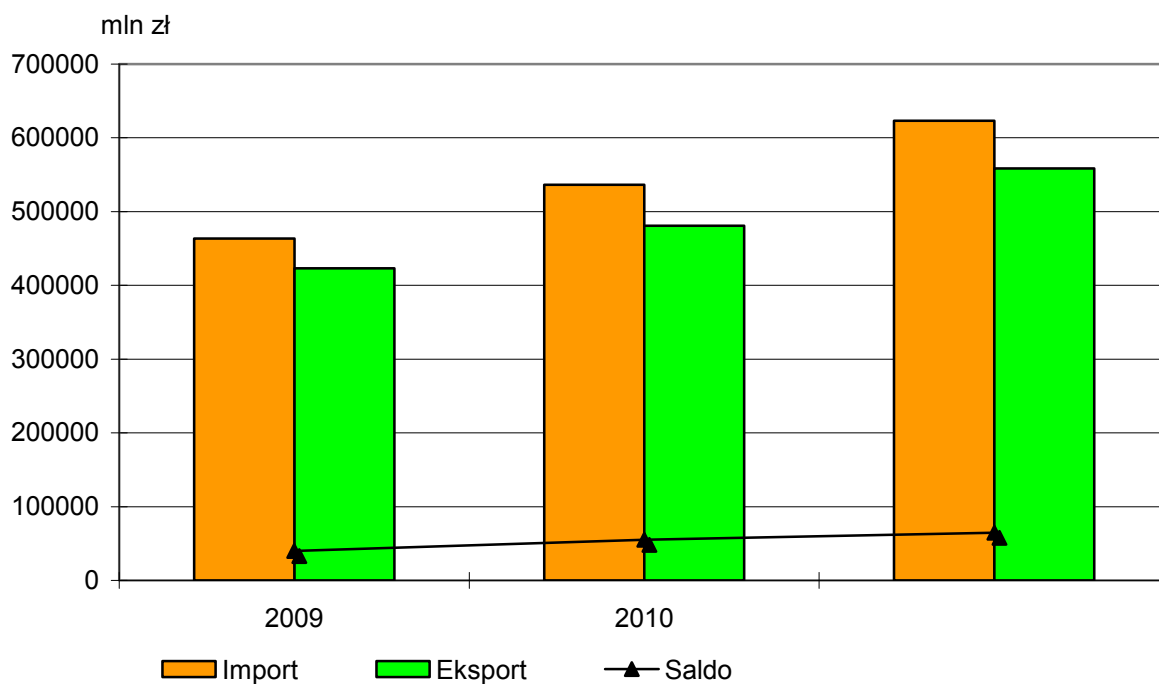
Wykres 5. UDZIAŁ IMPORTU I EKSPORTU W BILANSIE PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH W LATACH 2009-2011

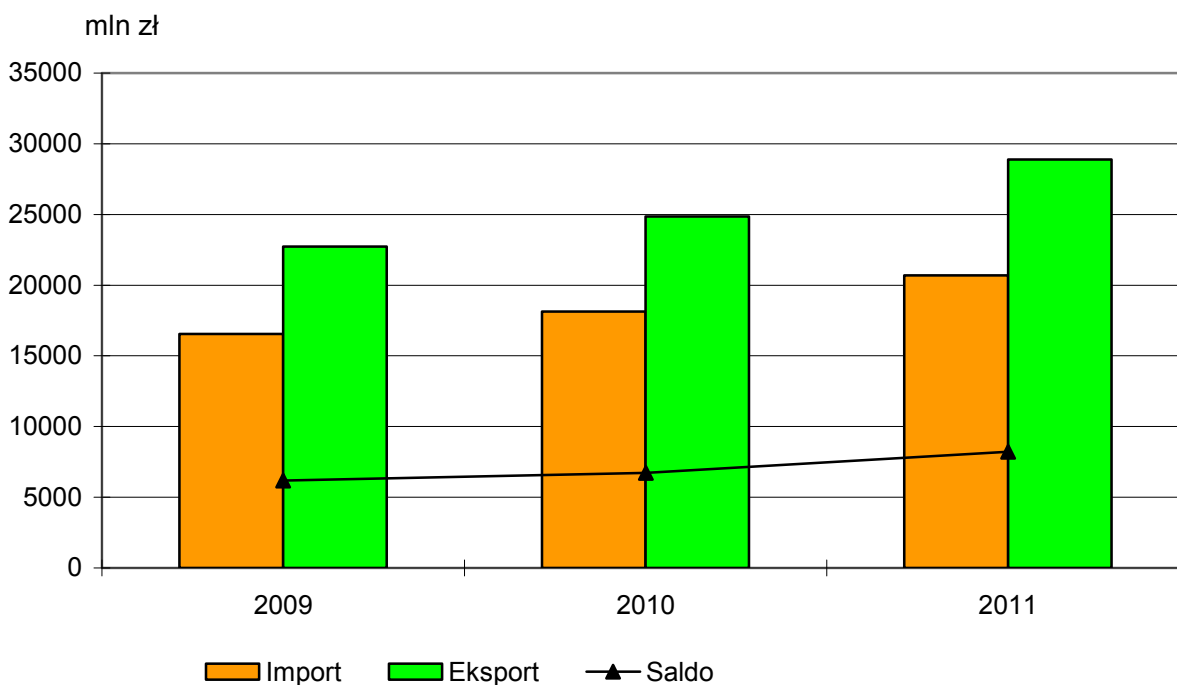
Wykres 6. SPOŻYCIE PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA

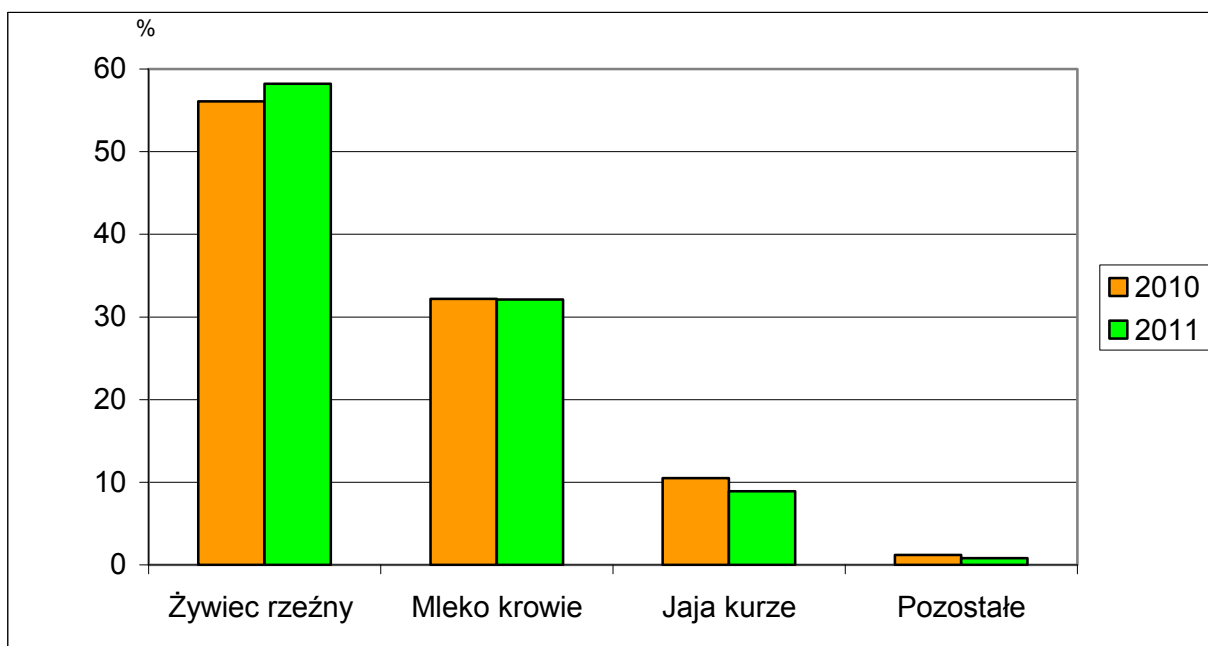
Wykres 7. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WYROBAMI PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I PRODUKTÓW ROLNICTWA

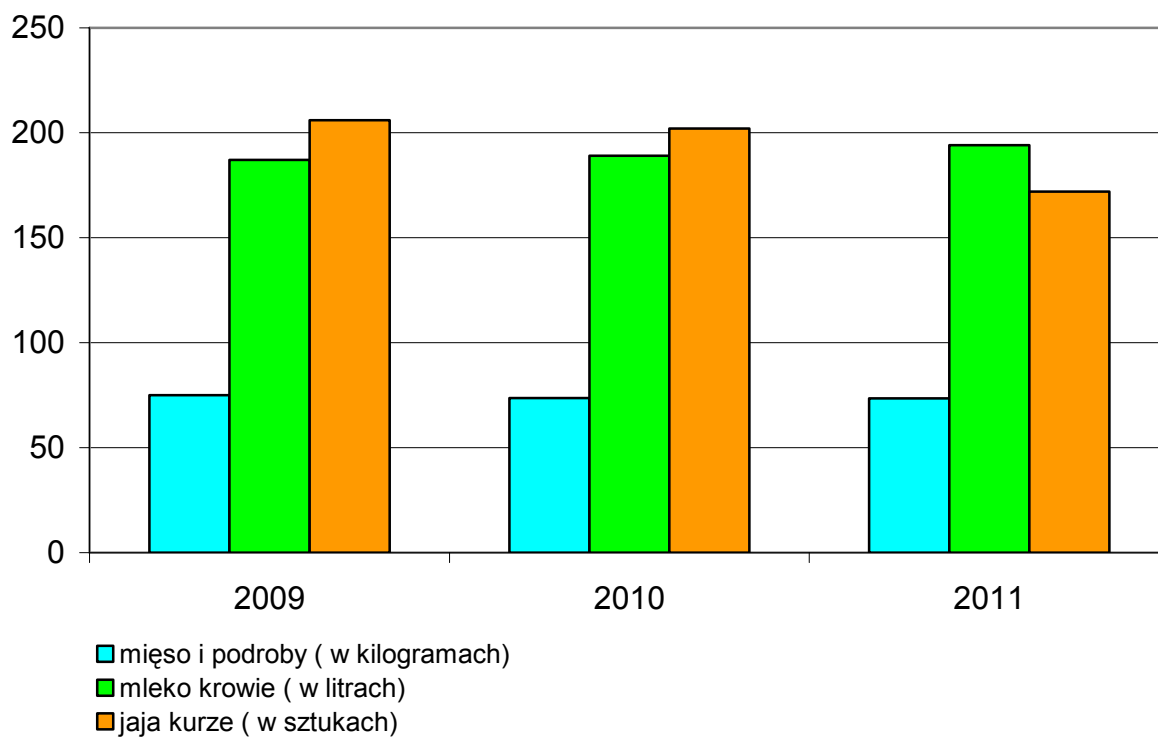
Wykres 8. WARTOŚĆ IMPORTU, EKSPORTU I SALDO PRZETWORÓW PRZEMYSŁOWYCH

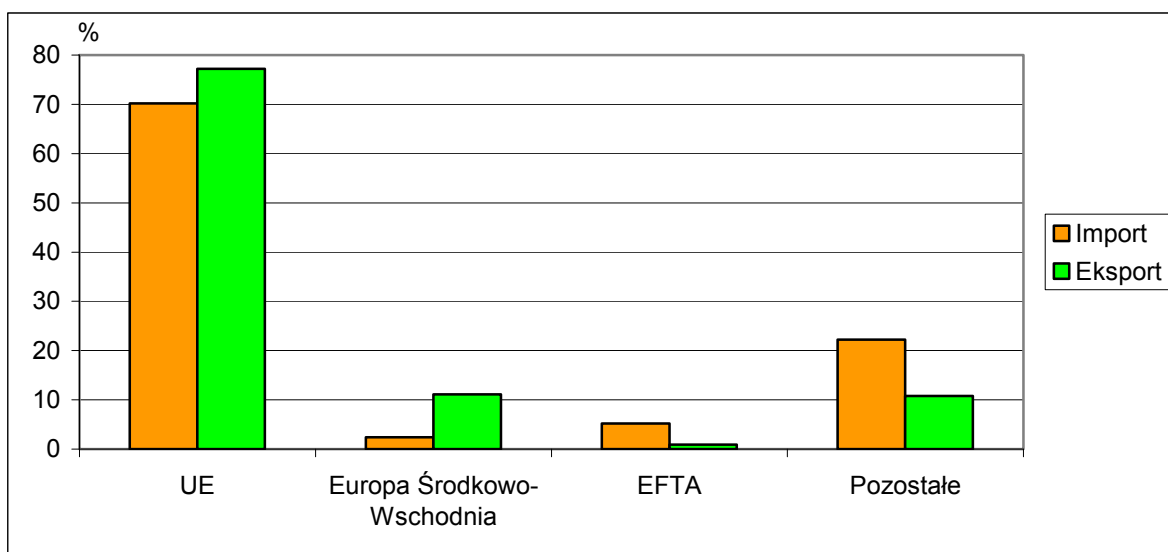
Wykres 9. STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ W 2010 i 2011 r. (ceny bieżące)

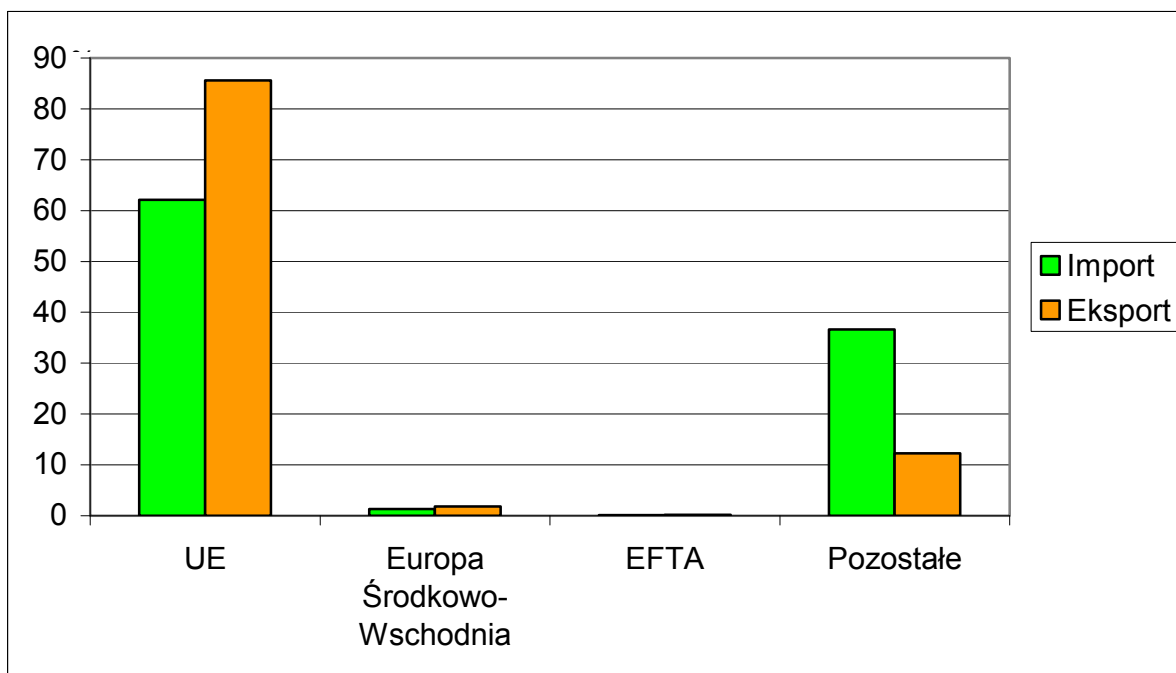
Wykres 10. SPOŻYCIE PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA

Wykres 11. STRUKTURA IMPORTU I EKSPORTU ŻYWNOSCI I ZWIERZĄT ŻYWYCH WEDŁUG GRUP KRAJÓW W 2011 r. (ceny bieżące)

Wykres 12. STRUKTURA IMPORTU I EKSPORTU NAPOJÓW I TYTONIU WEDŁUG GRUP KRAJÓW W 2011 r. (ceny bieżące)

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło.
<i>Dash (-)</i>	– <i>magnitude zero</i>
Zero (0)	– zjawisko istniało w wartościach mniejszych od 0,5.
<i>Zero (0)</i>	– <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit</i>
Kropka (.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
<i>Dot (.)</i>	– <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
<i>Sign x</i>	– <i>not applicable</i>
„w tym”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„of which”	– <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc	<i>thous.</i>	= <i>thousand</i>
mln	= milion	<i>mln</i>	= <i>million</i>
zł	= złoty	<i>zł</i>	= <i>zloty</i>
szt	= sztuka	<i>pcs</i>	= <i>piece</i>
kg	= kilogram	<i>kg</i>	= <i>kilogram</i>
dt	= decytona	<i>dt</i>	= <i>deciton</i>
t	= tona	<i>t</i>	= <i>tonne</i>
ha	= hektar	<i>ha</i>	= <i>hectare</i>
l	= litr	<i>l</i>	= <i>litre</i>
hl	= hektolitr	<i>hl</i>	= <i>hectolitre</i>
PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności	<i>PKD</i>	= <i>Polish Classification of Activity</i>
CN	= Scalona Nomenklatura	<i>CN</i>	= <i>Combined Nomenclature</i>
PKWiU	= Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług	<i>PKWiU</i>	= <i>Polish Classification of Products and Services</i>
SITC	= Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu	<i>SITC</i>	= <i>Standard International Trade Classification</i>
EFTA	= Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu	<i>EFTA</i>	= <i>European Free Trade Association</i>

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła
When publishing CSO data – please indicate the source